Jaargang 116. Vrijdag, 10 April 1857. No. 43.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

KOHIER der WATEREN, BRUGGEN en WATERWERKEN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* doen te weten, dat het door hen opgemaakt **KOHIER** der **ONDERHOUDSPLIGTIGEN** van de **Wateren, Bruggen en Waterwerken** in de Gemeente *Groningen* voor een ieder in het GEMEENTEHUIS ter inzage zal liggen gedurende **ééne Maand**, en wel van DONDERDAG den 26sten Maart tot en met MAANDAG den 27sten April 1857.

Bezwaren en aanmerkingen kunnen daarop schriftelijk bij BURGEMEESTER en WETHOUDERS worden ingebragt, uiterlijk binnen 8 dagen na het einde van den termijn van nederlegging.

GRONINGEN, 23 Maart 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Schietoefeningen.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* maken bekend, dat, volgens berigt van den Heer Kolonel, Garnizoens-Kommandant, op **WOENSDAG den 15den April aanstaande** een aanvang zal worden gemaakt met de **SCHIETOEFENINGEN** van het **Garnizoen**, welke zullen plaats hebben in eene der DROOGE GRACHTEN in het westelijk gedeelte der werken te *Helpman;* schietende regtstandig in de rigting naar het Horensche Diep.

Als teeken dat de oefeningen plaats hebben, wordt gedurende dezelve eene **roode vlag** geplaatst op den kogelvanger.

GRONINGEN, 9 April 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

RAADSVERGADERING,

Zaturdag den 11den April 1857, 's voormiddags te 11 uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND.

De stemming onzer bevolking tegen Oostenrijk — zoo wordt uit Petersburg geschreven — is steeds ongunstig en die ten aanzien van Frankrijk wordt meer onverschillig, terwijl de meening, dat Rusland en Engeland elkander noodig hebben, dagelijks veld wint.

Men berekende eerst, wat eene alliantie met Frankrijk kon schenken, meent nu te weten wat zij, in 't gunstigste geval, geven kan en begint te begrijpen dat men, des noods, wel zonder haar kan leven.

Als de Zwarte zee en de Donau-vorstendommen zijn ontruimd, hervatten Rusland en Engeland weder de handelsbetrekkingen, die zij nu reeds 300 jaren onderhielden en die voor beiden van zoo groot gewigt zijn, terwijl de noodzakelijkheid eischt, dat Frankrijks toenemenden invloed, door de magt van Rusland, vereenigd met die van Engeland, worde gebreideld.

Er is hier echter ook eene sterke partij, die prijs stelt op Frankrijks vriendschap.

Verder wordt in brieven uit Petersburg de aandacht gevestigd op de aangelegenheden van Montenegro, waar Oostenrijk laatstelijk meer en meer zijnen invloed zou zoeken te doen gelden, zeer ten nadeele van de ingezetenen die bekend stonden als voorstanders van Rusland. — Het Petersburgsche kabinet was voornemens om eenen diplomatieken agent naar Cettinje te zenden, met den last om den stand van zaken in Montenegro naauwkeurig op te nemen. (*Zie verder hieronder.*)

TURKIJE.

Men weet dat dezer dagen het Engelsche vaartuig *Kanguroo* openlijk te Konstantinopel manschappen en oorlogsbehoeften heeft ingeladen, bestemd voor de volkeren van den Kaukasus, welke reeds sedert jaren met afwisselend geluk strijd voeren tegen Rusland.

De Porte, die, toen deze zaak ruchtbaar werd, aan Rusland wilde toonen, dat ook zij deze tegen Rusland vijandige expeditie afkeurde, heeft twee deelgenooten daaraan, *Ismaël-* en *Ferhad*-pacha, gevangen genomen en een streng onderzoek laten instellen. Blijkens de laatste berigten uit Konstantinopel van den 1sten dezer, zette de daarmede belaste commissie nog altijd haar onderzoek voort; zij had den Poolschen graaf *Zamoysky* in verhoor genomen. Deze ontkende niet, dat hij van bedoelde expeditie gehoord had, maar wees de aanklagt van zich af, als zoude hij daarin deelgenomen hebben. Op de vraag der commissie of hij niet wist van waar de bevelhebber der expeditie de noodige geldmiddelen bekomen had, merkte de graaf op, dat hij reeds 20 jaren lang altijd gehoord had, dat, wanneer geld, een of meer millioen piasters, ter ondersteuning der Circassiërs benoodigd was, men dit in Konstantinopel binnen 12 uren zeker konde bekomen; men behoefde slechts een paar brieven naar de harems te zenden; aan geene deur van deze zoude men te vergeefs kloppen. Maar hoe dit ook ware, in elk geval zoude de Russische gezant van het voornemen eener dergelijke expeditie moeten weten, daar de Polen bij klaarlichten dag werden ingescheept, 200 schreden van de Russische oorlogsstoomboot. » En — zoo vroeg hij — wat ligt Rusland er aan gelegen of een paar honderd man meer of minder in Circassië strijden? Welligt heeft men de expeditie met opzet laten afvaren om later des te harder te kunnen schreeuwen, ten einde daardoor de Porte tot maatregelen te bewegen tegen die mannen die het goed en opregt met haar meenen."

Naar aanleiding van het gebeurde behelst het dagblad *le Nord* weder een zeer merkwaardig betoog over den staatsregtelijken toestand, welke, wat betreft de onzijdigheid van de Zwarte zee, is ontstaan uit het algemeene vredes-verdrag van den 30sten Maart 1856. Het blad wijst er op hoe, onder de bescherming der Britsche vlag, oorlogsbenoodigdheden zijn overgebragt naar de kusten waar tegen Rusland wordt gestreden, en hoe het Britsche vaartuig als retourlading omstreeks driehonderd kinderen, zoowel jongens als meisjes, heeft medegenomen voor de dienst der Turken bestemd. Dit schandaal geschiedt, zonder dat de Turksche en Engelsche overheden ernstige poging aanwenden om hetzelve te beletten.

De schrijver van het betoog zet uiteen, dat de handel in blanke menschen steeds door de Circassiërs is gedreven en dat die half-barbaarsche en oorlogzuchtige bergvolkeren ten allen tijde gaarne hunne kinderen hebben afgestaan aan gewetenlooze lieden te Konstantinopel, die hun daarvoor in de plaats wapenen verschaften. De pogingen, welke Rusland heeft aangewend om deze praktijken tegen te gaan en onder die bergvolkeren eenen meer regelmatigen toestand in te voeren, hebben in de eerste en voornaamste plaats aanleiding gegeven tot den tegenstand van de zijde dier stammen. In *le Nord* wordt aangemerkt, dat er welligt personen zullen worden gevonden, die de zaak uit een wijsgeerig oogpunt beschouwen en optreden als verdedigers van de vreemde zeden en gewoonten dier onbeschaafde natiën, maar dat hier de vraag is, wat men van Engeland moet denken, 't welk zich in deze eeuw met zoo veel fierheid en zelfstandigheid heeft doen kennen als de felste bestrijder van de slavernij? wat men moet antwoorden aan hen, die beweren dat Engeland slechts uit eigenbelang heeft gehandeld en schijnbaar het belang der vrijheid van het menschdom heeft willen bevorderen, doch inderdaad niets anders heeft beoogd dan de bevestiging zijner heerschappij over de zeeën, in 't belang van den Britschen wereldhandel?

Daarna gaat de schrijver den aard na van den strijd, welke thans door de Circassiërs wordt gevoerd tegen Rusland. Daargelaten de vraag, of lord *Palmerston* in hetgeen thans geschiedt een nieuw middel heeft gevonden om Rusland heimelijk afbreuk te doen, meent hij, dat het regt der volkeren thans wordt geschonden door bijzondere personen, wel is waar, doch onder het oog van Engeland en de Porte. In geval die mogendheden niet optreden om zulke feiten tegen te gaan, zal het de vraag zijn, of zij al dan niet met de Circassiërs heulen, en wat Rusland doen moet, genoopt als het zal worden tot regtmatige zelfverdediging.

Inderdaad is deze laatste mogendheid, ten gevolge van het tractaat van den 30sten Maart, in eenen hoogst zonderlingen toestand geplaatst. Is Ruslands regering toch de wettige overheid van Circassië, dan zijn de oproerige bergvolkeren niets anders dan opstandelingen, en zijn de leveranciers van wapenen en oorlogs-behoeften geene *onzijdige* handelaren, maar misdadigers, dadelijk vallende onder de bepalingen der oorlogswetten. — Is de strijd tusschen de Circassiërs en de Russen daarentegen wettig, dan rijst de vraag, welke middelen Rusland kan aanwenden tot het voeren van een regelmatigen internationalen oorlog, gedurende welken wettige vijanden tegen elkander overstaan.

» Maar (dus eindigt het betoog) men zou daarbij uit het oog verliezen, dat het tractaat van den 30sten Maart Rusland in de Zwarte-zee, heeft ontwapend en dat van dezen buitengewonen toestand, die in 't leven is geroepen in 't belang van den Europeschen vrede, Europa zich rekenschap moet geven. Zoodra het 13de artikel van het Parijsche tractaat Rusland verbiedt om militaire arsenalen op de kust te hebben; zoodra art. 14, toegelicht door de tweede conventionele annexe, dien staat slechts veroorlooft om eenige ligte vaartuigen in de Zwarte zee te houden, waarvan met de meest mogelijke zorgvuldigheid en jaloersche naauwgezetheid de metrische lengtemaat, mitsgaders zelfs de tonnemaat, is vastgesteld, onder de uitdrukkelijke bijvoeging, dat zij slechts noodig zijn » *voor de kustbewaking*," — dan geven deze beide artikelen duidelijk te verstaan, dat Rusland nooit meer oorlog zal voeren in de Zwarte-zee, dat het nooit zeehavens zal hebben te blokkeren, noch vijanden te bestrijden; noch onzijdigen te bewaken, noch den zoo winstgevenden handel van oorlogs-contrabande te beletten. En niettemin daar is de vijand; — de blokkade is noodig; — daar zijn de onzijdigen, namelijk de Engelschen en de Turken, die aan de vijanden van Rusland wapenen, oorlogs-behoeften, ja zelfs geschut, soldaten en generaals leveren. Ziedaar het Britsche schip *Kanguroo*, 't welk in ruil voor deze vijandige lading, met eene meer vredelievende, doch niet minder schandelijke lading terugkeert, te weten, met jongens en meisjes, bestemd voor de harems der Muselmannen, zonder dat de aan Rusland gelatene ligte vaartuigen daar iets tegen kunnen doen. Deze vaartuigen kunnen niet onderzoeken, of tegenhouden om deze laatste oorzaak, in weerwil van het tractaat van den 20sten December 1841, betreffende het regt van onderzoek, omdat de Engelsche philanthropie zich slechts heeft bemoeid met de negers, en het tractaat van den 20sten December (art. 1) het regt van onderzoek voor de Middellandsche zee en alzoo ook voor de Zwarte zee heeft verboden. Ieder zal wel moeten toegeven, dat het tractaat van den 30sten Maart Rusland in eenen inderdaad zonderlingen toestand heeft geplaatst.

» Wij vleijen ons, dat Turkije en Engeland, onderrigt van het gebeurde, maatregelen zullen nemen om voor 't vervolg dergelijke schandalen te voorkomen. Het is reeds te veel dat zij eenmaal hebben kunnen geschieden. Vooronderstellen wij eens dat de Russen, 't zij openlijk, 't zij onder de hand, dergelijke praktijken hadden bedreven; — dat, bij voorbeeld, een Russisch koopvaardijschip wapenen had geleverd aan een der door Engeland onderdrukte Indische volksstammen, hoe groot zou dan niet het misbaar zijn in Engeland? De kroegen en de dagbladen in Londen zouden er van gewagen, en overal zou men hooren uitschreeuwen, dat men verstomd moest staan over de Moscovische heerschzucht en trouweloosheid. Maar gaan wij nog verder, en nemen wij eens aan, dat deze inbreuk op de regten van de onzijdigheid en het goede bondgenootschap toevallig gepaard ging met de daad van koop, inlading en transport van slaven, bij voorbeeld, van jeugdige voor de Turken bestemde vrouwen; — hoe zou elk Engelsch hart van toorn en verontwaardiging kloppen! En niettemin, met welk eene voorbeeldelooze kalmte lezen de Engelschen in de correspondentie-artikelen uit Konstantinopel, welke thans in al de Europesche dagbladen worden gevonden, de bijzonderheden der operatiën van het vaartuig *Kanguroo!*"

Van eene zijde, welke in den regel alles behalve ongunstig ten aanzien van Rusland is gestemd, wordt dit betoog in *le Nord* afkeurenderwijze beoordeeld, op grond, dat het eenigermate de strekking heeft om Europa te doen gelooven, dat het verscheuren van het vredes-tractaat van den 30sten Maart het eenige middel is om dergelijke ongeoorloofde handelspraktijken te voorkomen.

Men erkent echter, dat in de hoofdzaak de bezwaren, welke van de zijde van Rusland worden geopperd, gegrond zijn, zoo dat het allezins te wenschen is, dat regt zal worden gedaan, ook opdat het voor allen duidelijk moge worden, dat expeditiën als die van de *Kanguroo* kunnen worden belet, zonder dat het noodig is over te gaan tot het buiten werking stellen van bepalingen, voorkomende in het Parijssche tractaat van den 30sten Maart 1856.

— In Wallachije is men het algemeen eens over de kwestie betreffende de vereeniging van beide vorstendommen, maar bestaat er slechts een verschil, welke vreemde vorst aan het hoofd van den nieuwen staat moet geplaatst worden. In Moldavië daarentegen is het nieuwe hoofd van het voorloopig bestuur in dezelfde dwalingen gevallen als zijn voorganger. Twee dagbladen, welke voor de zaak der vereeniging waren, mogten niet meer in het licht verschijnen. Ook de jongste veranderingen in het personeel der hooge beambten in Moldavië hadden den algemeenen bijval niet weggedragen.

MONTENEGRO.

Sedert vorst *Daniëlo*, Vladika van Montenegro, zich te Parijs bevindt om de staatsregterlijke betrekkingen van zijn land te regelen, houden de dagbladen zich nog al met de aangelegenheden van dit » land der zwarte bergen" bezig. Twee zaken zijn het vooral waarop de aandacht wordt gevestigd: vooreerst, welke de staatkundige positie van dit land tegenover Turkije zal zijn; ten tweede, hoe het met den inwendigen toestand van Montenegro is gelegen.

Wat het eerste betreft, meenen sommigen, dat, indien de Porte konde worden overgehaald om nog eenig grondgebied aan Montenegro af te staan, men minder last van de roofzucht dezer bergbewoners zoude hebben. Anderen daarentegen zien geen heil in dergelijke uitbreiding van grondgebied, waartoe de Porte waarschijnlijk niet ligtelijk zoude overgaan, en begrijpen ook, dat er volstrekt geene noodzakelijkheid bestaat om, onder de schijnbare souvereiniteit der Porte, aan de Oostenrijksche grenzen een' onafhankelijken slavenstam van 300,000 hoofden te behouden, maar dat de orde en rust veel meer zouden kunnen worden bevorderd, door de bepaalde inlijving van dat landschap in een der naburige staten, en de verzorging van vorst *Daniëlo* en zijn geslacht op eene wijze, welke met zijne waardigheid overeenkomstig werd bevonden.

Over deze aangelegenheid is het vooral dat *Daniëlo* tegenwoordig te Parijs met Frankrijk onderhandelt. Van die zijde schijnt men echter de inlijving van Montenegro niet geraden te oordeelen; immers de Fransche gezant te Weenen heeft den Oostenrijkschen minister van binnenlandsche zaken de voorwaarden kenbaar gemaakt, onder welke zijne regering genegen is, de belangen van vorst *Daniëlo*, als het hoofd van genoemden staat, in Konstantinopel te bevorderen.

En wat in de tweede plaats de inwendige toestand van Montenegro betreft, wordt deze over 't algemeen als zeer treurig afgeschilderd. Partijhaat en familiekrijg woeden in dat klein landje, en vorst *Daniëlo* zal, bij zijn' terugkeer uit Parijs, naauwelijks meer in staat zijn de rust en orde te herstellen, sedert hij door zijne overhelling naar de Fransche staatkunde velen uit de aanzienlijken van zijn volk tegen zich in het harnas heeft gejaagd.

Doch hooren wij de *Augsb. Zeit.*, die hieromtrent de volgende beschrijving geeft:

» Een burgeroorlog in Montenegro is niet onwaarschijnlijk. De president van den staat, *George Petrowich*, heeft met zijne familie de zwarte bergen verlaten, omdat hij zich met de regeringsmaatregelen van zijnen neef, vorst *Daniëlo*, en van diens broeder en plaatsvervanger *Mirko*, niet vereenigen kan. Reeds na den dood van den laatsten Vladika der Czernagoriërs (zoo wordt het volk van Montenegro genoemd) ontstonden er partijschappen in het land. Niet alle hoofden keurden de verheffing van *Daniëlo* op den vorstenzetel van Montenegro goed; zij wilden wachten op de erkenning van den nieuwen staat van zaken door Rusland, welke evenwel tot op dit oogenblik nog niet is gevolgd.

» Toen in het jaar 1852 vorst *Daniëlo* door het Turksche leger onder *Omer*-pacha bedreigd werd, riep hij de hulp van Oostenrijk in. Dit werd door Rusland met leede oogen gezien, te meer omdat werkelijk *Daniëlo* zijne redding slechts aan de Oostenrijksche tusschenkomst te danken had. Ook gedurende den laatsten oorlog tusschen Rusland en Turkije, zocht Rusland den verloren invloed in Montenegro weer terug te bekomen, maar kon tegen dien van Oostenrijk niets uitrigten.

» Ondertusschen vormde zich toch eene magtige Russische partij, aan wier hoofd de oom des vorsten stond, *Peter Petrowich*, die hierop uit het land werd verbannen en in Oostenrijk overleed. Door deze verbanning werd de op de bergen bestaande ontevredenheid met de nieuwe orde van zaken niet uitgeroeid. De afkondiging van het wetboek, de uitschrijving van belastingen en andere nieuwigheden werden door de Czernagoriërs met onwil opgenomen.

» Van dien oogenblik af hebben de Montenegrijnen zich verdeeld in eene Russische partij, die evenwel ook met Oostenrijk op een goeden voet wilde blijven, en in eene Fransch-Turksche partij, aan welke men, volgens beweren, het bezit van Cattaro, nu aan Oostenrijk toebehoorende, heeft beloofd. Dit plan zou tot grondslag strekken van de voorstellen die de verblinde vorst *Daniëlo* naar Parijs heeft medegenomen.

» Voordat hij zijne reis aanvaardde, bekwam zijn secretaris *Medakowich* zijn ontslag, daar men dezen als Russisch agent aanwees; de plaatsvervanger des vorsten *Mirko Petrowich*, beschuldigde hem zelfs van staatsgelden te hebben ontvreemd en liet hem te Weenen gevangen nemen."

ITALIË.

De natuur heeft het koningrijk Napels, wegens deszelfs vruchtbaren grond en klimaat, geheel bijzonder bestemd om een staat van landbouw te zijn. Om dien te bevorderen heeft de Koning in alle provinciën van het vaste land instellingen en model-boerderijen laten oprigten. De voornaamste is die te Caserta, in de provincie Campanie. Hier heeft men proeven met het planten van suikerriet genomen, die zoo gunstig uitgevallen zijn, dat voor eenigen tijd een deel van de gewonnen suiker den Koning is aangeboden. Ook met de uit China daar ingevoerde indigo-plant heeft men proeven genomen, die een gunstigen uitslag hadden. Doch veel gunstiger zijn de proeven met de *arachis hypogea*, eene olieplant, uitgevallen. De olie, welke zij oplevert, staat in helderheid en smaak geenszins achter bij de fijnere boomolie, en daar de plant ook op middelmatigen grond eene ontzaggelijke menigte vruchten voortbrengt, is er alle waarschijnlijkheid, dat zij binnen eenige jaren aanzienlijk met de cultuur van olijfboomen zal concurreren. Men denkt, dat de bedoelde olie al spoedig in den groothandel zal gebragt worden.

— De houding tusschen Oostenrijk en Sardinië is thans zoodanig, dat de minste vonk het oorlogsvuur tusschen die twee staten zal kunnen doen ontbranden. Te Turijn heerscht groote ongerustheid over de gevolgen van de afbreking der diplomatieke betrekkingen. Er liepen geruchten van eene oorlogsverklaring aan Oostenrijk, van versterking van het leger, het oprigten van een kamp bij Alessandria, enz.

Het behoeft hier niet gezegd te worden, dat die geruchten nadere bevestiging behoeven. Intusschen achten wij het thans, nu de spanning tusschen Oostenrijk en Sardinië ontegenzeggelijk een zeer dreigend aanzien heeft gekregen, niet onnoodig een overzigt te geven van al hetgeen in den laatsten tijd tot die spanning heeft bijgedragen.

In de eerste plaats dient te worden aangemerkt, dat de rigting van beider regeringen geheel verschillend is en tot natuurlijke antipathieën leidt, waaraan de onlangs door de Oostenrijksche regering op waarlijk onbekrompene wijze uitgevaardigde amnestie, ten gunste zijner Italiaansche onderdanen, die om staatkundige redenen gevangen werden gehouden of uitgeweken waren, niets kon veranderen, omdat het stelsel dier regering eigenlijk hetzelfde bleef.

Daarbij kwam dat de klove vooral wijder was geworden, door de woorden van graaf *Cavour* op het Parijsche congres uitgesproken, waarin, met beschuldiging van Oostenrijk, de noodlottige toestand van Italië geschetst is op eene wijze, welke van de zucht voor eene regtmatige vrijheid getuigde. Die woorden, door de openbaarmaking der protocollen, ten aanhoore van de geheele beschaafde wereld uitgesproken, kon Oostenrijk aan Sardinië, den kleinen staat dien het in den strijd voor de Italiaansche vrijheid, onder zijn ridderlijken Koning *Karel Albert*, had overwonnen, onmogelijk vergeven, en van dat oogenblik af was het bijna te voorzien, dat het eene gelegenheid zou zoeken om de vriendschappelijke vormen te verbreken, die alsnog tusschen beide regeringen bestonden.

Welnu, die gelegenheid, of liever dit voorwendsel heeft het gevonden in de Sardinische drukpers, waaromtrent het reeds in de maand Februarij eene nota aan zijn vertegenwoordiger te Turijn had doen toekomen en die thans eene bijzondere vermelding noodzakelijk maakt. Na gewezen te hebben op het afkeurenswaardige gedrag der Sardinische regering, om door openbare inschrijvingen Alessandria van vestingwerken te voorzien, niettegenstaande niemand er zelfs aan denkt om Sardinië te bedreigen, trekt graaf *Buol* te velde tegen de aanvallen, waaraan de Oostenrijksche regering niet alleen, maar ook het monarchaal beginsel en de maatschappelijke orde aan den kant der Sadinische dagbladen bloot staan. In dit euvel nu behoort de Sardinische regering te voorzien, indien zij hare internationale pligten goed begrijpt, want het zou te veel gevergd zijn, aan Oostenrijk de vervolgingen over te laten tegen het misbruik der dagbladpers ten zijnen aanzien; dan moest het dagelijks de rol van openbaren aanklager op zich nemen, welke rol met de waardigheid eener regering kwalijk strookt.

Graaf *Cavour* heeft hierop door eene contra-nota geantwoord, even waardig als krachtig, eene nota, wier juistheid alleen door een partijdig beoordeelaar kan worden geloochend. Hij begint met te zeggen, dat de Sardinische drukpers zich inderdaad schuldig maakt aan aanvallen tegen den Keizer en dat hij die openlijk afkeurt; doch van den anderen kant gaat die drukpers zich niet meer te buiten dan die van België of Enge-

land, welke alliantie Oostenrijk zelfs gezocht heeft, zoodra dit met zijne belangen overeenkwam. Hij komt echter op tegen de bewering van *Buol*, dat de Sardinische drukpers moeijelijkheden zou baren aan de Oostenrijksche regering, want hare organen zijn in de Oostenrijksche monarchij verboden. De vrije beoordeeling der regeringshandelingen, door middel van de drukpers — aldus gaat hij voort — maakt een der wezenlijke grondslagen uit van het staatkundig stelsel, dat in Sardinië heerscht, evenzeer als in een aantal andere staten van Europa, en wel verre dat de vrije uiting der gedachten nadeelig is voor de maatschappelijke orde, strekt zij veeleer om haar te bevestigen. Doch mag men, als graaf *Buol* zulke klagten aanvoert tegen de Sardinische drukpers, niet met regt verwachten, dat althans de Oostenrijksche dagbladen zich waardiglijk gedragen jegens buitenlandsche Souvereinen en regeringen? Niets echter is minder waar; en dit verdient daarom te meer afkeuring, omdat de dagbladen in de Oostenrijksche monarchij aan eene strenge censuur onderworpen zijn. Dit zegt reeds genoeg; wil men echter nog meer, dan zijn de officiële bladen daar om te bewijzen, dat de Oostenrijksche regering de aanvallen tegen Sardinië goedkeurt en leidt. Immers worden in een hoofdartikel van het officiële orgaan van Lombardije de ministers van den Koning van Sardinië zelfs vergeleken bij *Robespierre* en *Cromwell*. Een verdediging is hier niet mogelijk, omdat Sardinië's dagbladen er niet worden toegelaten, hetgeen omgekeerd wel het geval is, zoodat ook in dit opzigt Sardinië zich te beklagen heeft en niet Oostenrijk.

Die redenering was te bondig, dan dat zij kon wederlegd worden; Oostenrijk heeft derhalve een maatregel van anderen aard genomen; het heeft namelijk zijn vertegenwoordiger te Turijn met het personeel der legatie te Weenen ontboden; doch het heeft alvorens het besluit van de Sardinische Kamer van Afgevaardigden afgewacht tot goedkeuring der gelden voor de versterking van Alessandria, ten einde nog meer glimp te geven aan een maatregel, dien het blijkbaar gewild heeft. Sardinië heeft daarop ook zijn vertegenwoordiger aan het hof van Weenen met het personeel der legatie te Turijn ontboden, zoodat de diplomatieke betrekkingen tusschen beider regeringen geschorst zijn.

Men heeft wel moeite aangewend, om dit minder ernstig te doen voorkomen, door te beweren, dat de respective vertegenwoordigers eigenlijk niet teruggeroepen, maar eenvoudig ontboden zijn, ten einde opheldering te geven welke dienstig kunnen worden geacht; maar iedereen ziet duidelijk in, dat dit slechts een woordenspel is. Op deze wijze kan men het vertrek van elke legatie als van tijdelijken aard beschouwen.

In de gegevene omstandigheden is het niet van gewigt ontbloot dat het Oostenrijksche gouvernement, ten einde op alle mogelijke gebeurtenissen voorbereid te zijn, aan den opperbevelhebber van het leger in Italië, graaf *Giulay*, bevel heeft gezonden, de garnizoenen der drie voornaamste vestingen in het Lombardisch-Venetiaansch koningrijk te versterken.

(De *Oest. Ztg.* spreekt het gerucht van het concentreren van Oostenrijksche troepen aan de Sardinische grenzen tegen.)

Wat uit een en ander zal voortvloeijen, moet de tijd leeren. Op dit oogenblik is nog niet te voorzien waarmede de steeds toenemende spanning een einde zal nemen.

Ofschoon niet in verband staande met de moeijelijkheden, die tusschen Sardinië en Oostenrijk zijn gerezen, verdient toch opmerking het vernieuwd blijk van deelneming, dat het kabinet van Turijn thans uit Toskane heeft bekomen. Eene deputatie is namelijk aan graaf *Cavour* zijne buste komen aanbieden, als huldebetoon voor zijne belangstelling bij het congres van Parijs in de zaak van Italië betoond, — en een eeredegen aan generaal *Lamarmora*, den bevelhebber der Sardinische troepen in de Krim.

— Terwijl Oostenrijk zijnerzijds tegen de »revolutionnaire strekkingen" in Sardinië opkomt, wil ook de Koning van Napels op graaf *Cavour* de verantwoordelijkheid doen rusten van de in ons vorig nommer besprokene medailles, die de omwentelingsgezinden in laatstgenoemd rijk hebben laten slaan ter eere van *Bentivegna*, het hoofd van den jongsten Siciliaanschen opstand, en van *Milano* den koningsmoordenaar. Deze gedenkpenning is te Genève geslagen en niet eens in Sardinië verkocht geworden, zoodat de regering van Sardinië zich de laakbare handelwijze van de omwentelingsgezinden niet behoefde, ja niet kon aantrekken. Het antwoord van graaf *Cavour* op het vertoog van Koning *Ferdinand* is dus zeer kort geweest: hij laakte, zooals hij bereids in de Sardinische wetgevende vergadering deed, de misdadige aanrandingen, wier herinnering men door gedenkpenningen tracht te vereeuwigen.

ZWITSERLAND.

In de dagbladen zijn zeer verschillende opgaven medegedeeld aangaande de Pruissische voorwaarden, welke door den graaf *von Hatzfeld* in de derde zitting der conferentie over de Neufchâtelsche aangelegenheid zouden kenbaar gemaakt zijn. Thans geeft de half-officiële Berlijnsche *Zeit* de volgende geloofwaardige lezing:

»Pruissen doet »in het algemeen belang van Europa" afstand van Neufchâtel op de volgende voorwaarden:

1) De Koningen van Pruissen behouden ten eeuwigen dage den titel van Vorst van Neufchâtel en Valengin.

2) Zwitserland draagt alle kosten welke door de gebeurtenissen in September veroorzaakt zijn, met name die voor het bezetten van het kanton Neufchâtel.

3) Het kanton Neufchâtel draagt tot deze kosten alleen naar de reden van zijne bevolking bij; aan geene corporatie, geene familie en geen afzonderlijk persoon in het kanton kan te dier zake eene buitengewone bijdrage opgelegd worden.

4) Geen Neufchâtellenaar kan wegens deelneming aan de in September voorgevallen gebeurtenissen crimineel vervolgd of om schadevergoeding voor den burgerlijken regter gedaagd worden.

5) Zwitserland betaalt aan den Koning van Pruissen eene schadevergoeding van 2 millioen franken. Ook tot deze som draagt het kanton Neufchâtel slechts naar evenredigheid bij, en geene klasse van ingezetenen wordt te dier zake boven de andere belast.

6) De kerkgoederen welke de staat zich in 1848 toegeëigend heeft, worden teruggegeven. De Hervormde kerk moet voortaan bij het beheer van dit vermogen op gepaste wijze vertegenwoordigd worden.

7) De staat mag nooit eigenaar van het vermogen van liefdadige gestichten, burgerhospitalen en andere dergelijke instellingen worden; met name behoudt de burgerschap van Neufchâtel ten allen tijde de beschikking over het legaat van den baron *de Pury*, overeenkomstig den wil des erflaters.

8) Er wordt eene algemeene amnestie verleend, in welke met name de dienstpligtigen begrepen zijn, die het land verlaten hebben ten einde niet genoodzaakt te zijn om tegen hunnen vorst de wapenen te dragen. Dezelfde amnestie strekt zich ook uit tot alle vóór den 3den September 1856 gepleegde politieke en drukpersdelicten.

9) Eene herziening der Neufchâtelsche staatsregeling mag niet vroeger dan na verloop van zes maanden of een jaar plaats hebben; en geene anderen dan inboorlingen van het kanton mogen daaraan deel nemen."

Sedert de aanbieding dezer voorwaarden zijn nog vier zittingen door de conferentie gehouden en is daarin het gevoelen der andere mogendheden en bepaaldelijk van Zwitserland gehoord. Ofschoon Zwitserland, wat de eerste voorwaarde betreft, den oorsprong en de wettigheid van den bedoelden titel niet wenscht te erkennen, stemt het er toch in toe dat de Koningen van Pruissen dien titel behouden. De tweede en derde voorwaarde leveren geen reden van verdeeldheid meer op; ook omtrent de vierde stemt Zwitserland toe.

Maar Zwitserland weigert volstrekt de vijfde voorwaarde, tot algeheele betaling aan den Koning van twee millioen, als schadeloosstelling voor de inkomsten van Neufchâtel. Het stemt echter toe, eenige schadeloosstelling te betalen; en daar het natuurlijk minder de som dan eene zedelijke voldoening geldt, houdt men het er voor, dat Pruissen in eene aanzienlijke vermindering van het bedrag zal toestemmen.

Zwitserland neemt ook niet in haar geheel aan de teruggave der kerkelijke goederen, vereenigd met het domein van den staat. Ook deze voorwaarde levert dus nog eenige moeijelijkheden. Zwitserland stemt toe in de zevende voorwaarde. De heer *Kern* heeft in de laatste zitting, namens de bondsregering, verklaard, dat de hier bedoelde goederen nimmer en onder geen voorwendsel, aan hunne bestemming zouden worden onttrokken.

Zwitserland stemt volkomen in met de achtste voorwaarde omtrent de amnestie; maar de negende voorwaarde, tot uitstel van elke beraadslaging over de constitutie van Neufchâtel gedurende zes maanden, wordt verklaard onvereenigbaar te zijn met de staatsregeling van Zwitserland. Evenzeer verklaart het als eene schending zijner vrijheden en instellingen, de inmenging van Pruissen in de geestelijke organisatie van het kanton Neufchâtel.

De graaf *von Hatzfeld* heeft, naar men zegt, een' koerier naar Berlijn gezonden, met een uitvoerig verslag nopens de wijze waarop de Pruissische voorstellen door den heer *Kern* zijn opgenomen en omtrent de door Zwitserland gedane concessiën. Het antwoord van Pruissen zal eerst over eenige dagen kunnen aankomen, en vóór dien tijd zal de conferentie waarschijnlijk geene nadere zitting houden.

DUITSCHLAND.

Reeds gewaagden wij van den weerzin, waarmede de Wurtembergsche kamer van afgevaardigden de reactionaire voorstellen der regering had ontvangen en van het vaste besluit der regering om den weerstand, dien men haar scheen te willen bieden, door alle mogelijke middelen te overwinnen. De zitting van den 4den dezer leverde een nieuw bewijs op van de spanning die tusschen de uitvoerende en wetgevende magt bestaat. Aanleiding daartoe gaf vooreerst een bezwaarschrift van den redacteur van den *Beobachter* wegens het misbruik dat de politie zich aanmatigde in de beperking der drukpersvrijheid. Van de laatste zeven nommers van dat blad waren zes in beslag genomen. De minister *von Linden* verdedigde de maatregelen der politie en nam deze gelegenheid te baat om het drukpersreglement van den 7den Januarij 1856 te verdedigen, waarbij hij zich de woorden ontvallen liet: »De regering heeft nog slechts eene proef genomen; wanneer deze proef van een repressief ageren tegen de pers geen goed gevolg heeft, zullen verdere maatregelen genomen worden." De afgevaardigde *Pfeifer* antwoordde hierop: »Men dreigt met de censuur; maar men bedenke het wel, dat vorst noch volk er bij zullen winnen, wanneer de regering geheel en al in het oude vaarwater gaat loopen."

Daarop kwam in beraadslaging een voorstel om toe te treden tot het door Oostenrijk en Pruissen ontworpen eenvormig muntstelsel. De afgevaardigde *Hölder* schetste bij deze gelegenheid den treurigen toestand, in welken de volksvertegenwoordiging in de verschillende Duitsche staten zich bevond tegenover de door de regeringen beslotene maatregelen, en hij wees er op, hoe slechts eene gemeenschappelijke vertegenwoordiging van het geheele Duitsche volk dien toestand kon verbeteren. »Mogen de Duitsche regeringen — zoo sprak hij o.a. — eindelijk toch inzien, dat duurzame orde slechts kan verkregen worden door de vervulling van de aan het volk gedane beloften; dat zij niet te laat inzien wat het beteekent: *quem Deus vult perdere, prius dementat.*" De minister antwoordde: »Bij niemand heeft zich het aangehaalde spreekwoord meer bewaarheid dan bij de democratie"; waartegen weder *Hölder* inbragt: »Wij hebben het einde van het lied nog niet gezien."

GROOT-BRITTANJE.

De Britsche regering heeft den invoer van vee verboden uit de havens aan de Oostzee van Rusland, Pruissen en Mecklenburg, gelijk ook uit die aan den golf van Finland en de tusschen dat vaarwater en Lubeck gelegene plaatsen.

— De Koningin heeft den schout-bij-nacht sir *Edmund Lyons*, thans op de terugreis van de Levant naar Engeland, tot vice-admiraal benoemd, als eene belooning voor de vele en uitstekende diensten door hem gedurende en na den oorlog aan zijn vaderland bewezen.

— Het huwelijk van Hr. Ms. oudste dochter is, volgens eene mededeeling van het *Court Journal*, uitgesteld en zal niet voor Januarij plaats vinden. Verscheidene redenen hebben daartoe geleid, onder anderen de omstandigheid, dat de inrigting van het voor het hooge paar bestemde paleis niet voor het einde van het jaar gereed zal zijn. Prins *Frederik Willem* van Pruissen zal waarschijnlijk in Mei of Junij te Londen komen en na de huwelijksplegtigheid in Januarij zal de prinses zich terstond naar Berlijn begeven.

— Te Oxford heeft de heer *Roux*, laatst priester te Chelsea, eene aanklagt ingediend tegen kardinaal *Wiseman*, wegens het terughouden van of beschikken over een document door prinses *Letitia* geteekend, en waarbij zij verklaarde aan den heer *Roux* £ 1000 schuldig te zijn. De jury heeft een vonnis gewezen tot betaling van £ 500. Bij het verhoor verklaarde de kardinaal, dat het document niet bij hem gebleven, maar aan den heer *Wise*, echtgenoot van de prinses, ter hand gesteld was.

— Twee schepen van de Britsche maatschappij die het overvoeren der brievenmalen tusschen Engeland en Australië op zich genomen heeft, hebben een ongemeen snelle reis gedaan; de afstand van Southampton langs de Kaap de Goede Hoop tot Melbourne is (de dagen stilliggens tot het innemen van steenkolen niet medegerekend) met zeil en stoom door de *Oneida* in drieënvijftig, en door de *Simla* in vijftig dagen afgelegd.

FRANKRIJK.

De *Moniteur* behelst thans ook den tekst van het besluit waarbij verklaard wordt, dat drie handelingen des bisschops van Moulins misbruik van gezag daarstellen en dat deze handelingen daarom van nul en geener waarde verklaard zijn.

Alle pogingen om de opneming van dat document in het officiële blad te voorkomen, zijn dus vruchteloos geweest. Onder de hooggeplaatste personen die zich daartoe het meest beijverd hebben, behoort in de eerste plaats maarschalk *Pélissier*, een bijzonder vriend van den heer *de Dreux Brézé*; de maarschalk heeft de deugden van den bisschop als mensch en burger doen gelden, en gewezen op het gebruik dat hij maakt van een zeer aanzienlijk vermogen, dat hem niet belette zijne geestelijke roeping te volgen. Ook de heer *Cormenin*, lid van den raad van state, heeft getracht den Keizer tot een ander besluit te brengen, door hem voor oogen te houden de onaangename gevolgen, die uit de opneming van het decreet in den *Moniteur* zou kunnen voortvloeijen.

De gronden, waarop de staatsraad de bisschop van Moulins veroordeeld heeft, zijn, volgens den correspondent van den *Times*: dat hij zonder genoegzame reden zekere geestelijken in de uitoefening hunner bediening geschorst had; dat hij synodale verordeningen had uitgevaardigd, die met 's lands wetgeving strijdig waren, en dat hij doorgaans in strijd gehandeld had met zekere bepalingen van het tusschen Rome en Frankrijk bestaande concordaat. Een lid van den staatsraad, de heer *Cornudet*, verdedigde het gedrag des bisschops in zeer krachtige bewoordingen, en drong aan op het sluiten van een nieuw concordaat, hetwelk naar zijnen wensch zekerlijk meer, dan het bestaande, in den ultramontaanschen geest zou moeten zijn en Frankrijk jegens Rome in dezelfde betrekking van volslagene afhankelijkheid zou plaatsen, waarin Oostenrijk door zijn nieuw concordaat gebragt is.

De bisschop heeft al de inlichtingen en ophelderingen verstrekt, die hij geven kon, maar geweigerd het gezag van den staatsraad in deze zaak te erkennen.

Wij lezen te dezer zake den volgenden bitteren uitval in een der dagbladen: »Vijf jaren geleden zou men niet hebben kunnen denken, dat *Lodewijk Napoleon* een hoofd van een geestelijk arrondissement voor den staatsraad zou hebben willen trekken. In den tijd toen het Pantheon werd teruggegeven aan de R.-Katholieke eeredienst, — toen graaf *de Morny* circulaires uitzond tot het behoorlijk eerbiedigen van den Zondag, — toen men de geestelijkheid opriep om de keizerlijke adelaren in te zegenen, — toen een gedeelte van de opbrengst der verbeurdverklaarde goederen van het geslacht *Orleans* werd bestemd voor de bezoldiging der geestelijkheid, — toen zou *l'Univers* elk voor onzinnig hebben gehouden, die zou hebben durven beweren, dat in 1857 de staatsraad zou zijn geroepen om te beslissen in de zaak van een bisschop, beschuldigd van misbruik van magt bij de hooge regering door priesters en geloovigen in het kerspel van Moulins."

— De aartsbisschop van Nancy, groot-aalmoezenier des Keizers, heeft Rome den 2den dezer verlaten. Men zegt, dat zijne terugkomst denkelijk van invloed zal zijn op de zaak van den bisschop van Moulins en dat deze door den Paus tot meer omzigtigheid zou zijn aangemaand, zoodat deze zaak ten slotte welligt niet die ernstige wending zal nemen, welke men gevreesd heeft.

— Een allerzonderlijkste zaak houdt thans weder de godsdienstige gemoederen bezig. De Jezuïten bouwen te Parijs, rue de Sèvres, eene nieuwe kerk; maar ze hebben geldgebrek. Om daarin te voorzien, hebben zij eene loterij uitgedacht; maar ditmaal is het geen zilveren vaas of gouden staaf, die de prijs is; ze hebben goedkooper prijs gevonden. Pater *Lefebvre* heeft zich als prijs gesteld. Alleen dames mogen de loten nemen à 100 fr. het lot; in 't geheel heeft men een millioen noodig. De winnares zal gedurende 3 dagen over den pater kunnen beschikken »*pour toute oeuvre, prédication, pélerinage, quêtes, méditations, etc*". Dit zijn de eigen woorden van den pater. De loterij loopt goed; in de faubourg St. Germain worden er duizenden loten genomen!

— De algemeene verkiezingen voor het Wetgevend Ligchaam zullen tegen den 13den Junij uitgeschreven worden. De prefecten hebben eenstemmig verklaard, dat het volstrekt noodig is, de vrije circulatie der kandidaten-lijsten niet te beperken, daar anders de moeijelijkheid om kiezers bijeen te krijgen tot in het oneindige zal toenemen. De meerderheid der prefecten geeft te kennen, dat slechts een zeer klein deel der kiezers bij de stemming zal opkomen. Deswege hebben verscheidene prefecten voorgeslagen, om op den kiesdag op de plaats, waar de stembriefjes ingeleverd worden, volksvermaken en kiesbanketten te bevorderen, en ook de openbare middelen van vervoer deels geheel vrij, deels tot verminderde prijzen beschikbaar te stellen. Deze en dergelijke maatregelen zal men aan den ijver der prefecten overlaten.

— Bij de laatste revue der Zouaven in het bosch van Boulogne zag de Keizer in de gelederen een soldatenkind, en klopte het op den schouder. Deze nam de gelegenheid waar om den Keizer te vragen: »Waarom is de kroonprins niet bij de Zouaven?" »Mijn zoon, antwoordde *Napoleon*, ik heb hem bij de grenadiers geplaatst." »Dat weet ik, maar wij willen er ook een, en spoedig ook." De Keizer lachte en zeide: »Dat moet gij de Keizerin zeggen, die gaat dat eigenlijk aan; kom mede bij haar." Hij nam den knaap met zich en bragt hem bij de Keizerin, die over den koddigen inval van den knaap niet weinig moet hebben gelagchen.

— De gezant van den Koning van Siam, in Achter-Indië, die eerlang in Frankrijk wordt verwacht, heeft in last aan Keizer *Napoleon* de verzekering over te brengen van de achting en vriendschap zijns Konings, den nieuwen bondgenoot van Frankrijk, wiens naam is: *Phra-Bard-Somdelch-Phra-Paramendi-Maha-Mongkut-Phra-Chou-Kiau-Chauya-Hua.*

— Volgens het *Journal des Débats* moeten krachtige maatregelen genomen worden om de zijde-industrie van Frankrijk, welke meer dan een millioen arbeiders bezig houdt, in haren nood te hulp te komen. Een kilo eijeren van zijdewormen kostte van 1815—1825 slechts 125 francs, in het jaar 1856 daarentegen 480 fr. Sedert drie jaren zijn de verliezen door eene ziekte onder de zijderupsen en moerbeiboomen buitengewoon, zoowel in Frankrijk als in Spanje en Italië. Men begroot het verlies op een derde van het totaal bedrag in Frankrijk, de helft in Lombardije en op een derde in Spanje. Eene menigte fabrijken staan dientengevolge stil en een groot aantal arbeiders zijn zonder werk.

De gemiddelde opbrengst aan ruwe zijde wordt in Frankrijk op ongeveer 27 millioen kilo's cocons jaarlijks aangeslagen, d.i. alzoo op ongeveer 3 millioen kilo's ruwe zijde. De stad Lyon ontving in 1856 ruim 3 millioen kilo's ruwe zijde, die gesponnen eene waarde van 190 millioen francs volgens de toenmalige prijzen en nu van 400 millioen fr. vertegenwoordigen. De Fransche zijde-industrie gebruikte, behalve de opbrengst van eigene zijde, nog een invoer uit Italië van 1½ millioen kilo's. Bij den omvang dezer industrie is de schade, welke door de ziekte gedurende de laatste drie jaren veroorzaakt werd, zeer groot. Lyon en St. Etienne lijden daardoor ontzaggelijk.

Het genoemd blad gelooft, dat deze kwaal hierdoor kan worden tegengegaan, dat men de Oostersche en Indische zijde, welke men tot nu toe uit de handen der Engelschen ontving, direct ontbiedt.

— Volgens de jongste volkstelling in Algerië, bedroeg de Europesche bevolking 162,135 zielen, te weten: 100,407 Franschen en 66,728 andere Europeanen.

BELGIË.

De wet op het begeven van akademische graden is door den senaat, na verscheidene dagen beraadslagens, met 25 tegen 18 stemmen aangenomen, zooals zij van de Kamer van Volksvertegenwoordigers ontvangen was. Ook in den senaat zijn een aantal bepalingen dier voordragt door liberale leden bestreden, als den achteruitgang van het hooger onderwijs en daarmede van België's wetenschappelijke ontwikkeling ten gevolge zullende hebben; dit gevolg was naar hun beweren vooral te vreezen, omdat vele bepalingen der nieuwe wet, met name die betrekkelijk de toelating tot de loopbaan der akademische studiën, het overleggen van getuigschriften voor genoegzaam verklaren en geen examen vorderen. Hierop is van de regterzijde hoofdzakelijk geantwoord, dat er thans te veel van de studenten gevorderd werd, dat de grondigheid der studiën door de te groote uitbreiding leed, en dat het voor de vrijheid van het onderwijs wenschelijk was alle bepalingen, die enkel tot regeling der wijze van studeren strekten, zoo veel mogelijk af te schaffen. Door liberale dagbladen wordt beweerd, dat de bepalingen op de akademische examens door de meerderheid minder streng zijn gemaakt, omdat de kerkelijke inrigtingen van onderwijs anders buiten staat zouden zijn, om zich bij de mededinging der beter ingerigte scholen van den staat staande te houden.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 8 April.

Bij kon. besluit van den 6den dezer is de heer dr. *G. Simons*, laatstelijk minister van binnenlandsche zaken, benoemd tot lid van den raad van state.

— Bij kon. besluit van den 5den dezer zijn verplaatst de volgende controleurs bij de directe belastingen, in- en uitgaande regten, te weten: Naar Axel, de heer *J. Burgerhoudt*; naar Oostburg, de heer *C. van Boven*; naar Groningen, 2de afd., de heer *G. W. van der Gronden*; naar Weesp, de heer *J. Dufour*; naar Middelharnis, de heer *P. van Maldeghem*; naar Dockum, de heer *U.* baron *thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg*; naar Bedum, de heer mr. *C. Hiddingh*; benoemd tot contr. der 3de kl. voor de dir. bel., in- en uitg. regten en accijnsen: Te Assen, de heer *H. Mantingh*; te Workum, de heer jhr. *G. K. van den Santheuvel*; te Goes, de heer *M. M. J. van den Bergh*; bevorderd tot contr. der dir. bel., in- en uitg. regten en acc. 2de kl., de heeren *J. Kuyper*, te Amsterdam; *W. J. L. Grobbée* te Delft; *W. G. Hoffman* te Middelburg; *A. J. L. Beudt* te Breda; *A. Collard* te Dordrecht, en *C. van der Schoot* te Boxtel, thans respectivelijk van de 3de kl.

— Het verslag van de Tweede Kamer over het wets-ontwerp op het lager onderwijs is bij de Regering ingekomen.

Blijkens dit verslag, hebben slechts drie leden der Tweede Kamer artikel 21 van het ontwerp goedgekeurd.

AMSTERDAM, 8 April.

De Koning zal binnen kort deze hoofdstad wederom met een bezoek vereeren. Ten gevolge hiervan heeft de opper-kamerheer en de chef van het militaire huis des Konings bekend gemaakt, dat Z. M. op Woensdag den 15den April, in het paleis alhier audientie zal verleenen aan commissiën, civiele en militaire autoriteiten, officieren en militairen, en op Donderdag den 16den aan partikulieren.

LEEUWARDEN, 8 April.

Vrijdag l.l. zijn te Harlingen onder geleide van justitie-dienaars gepasseerd de gebroeders *v. U.* uit 's Gravenhage, die zich in der tijd zeer berucht hebben gemaakt door het op groote schaal uitoefenen der geldsnoeijerij, ter welker zake zij door het provinciaal geregtshof van Zuid-Holland tot 12 jaren tuchthuisstraf zijn veroordeeld. Het heeft Z. M. den Koning behaagd hun den nog te Leeuwarden te ondergaan straftijd, 13 maanden, kwijt te schelden, onder voorwaarde, dat zij dien tijd buitenlands moeten doorbrengen. Naar er verhaald wordt, bezitten die lieden een vrij aanzienlijk vermogen, nog vermeerderd door het trekken uit de staats-loterij, gedurende hun confinement, van de helft van *f* 100,000, en hebben zij het voornemen, om, na orde op hunne zaken gesteld te hebben, naar Noord-Amerika te vertrekken.

ASSEN, 9 April.

In de vorige week is te Meppel het vonder over het zoogenaamde Mallegat door den aannemer van publieke werken *H. Koster* aldaar weder gelegd, dat hij ten vorigen jare, op last van den heer burgemeester dier gemeente, had weggenomen. Dit vonder en afsluiting waren door de Drentsche Kanaal-Maatschappij aldaar gelegd, ter voorkoming, dat daar langs vaartuigen de Wold-Aa konden opvaren, zonder de Meppeler sluis aan te doen. De heer burgemeester meende, dat het stads- of gemeentelijk eigendom was en liet het vonder wegnemen. Met het wederplaatsen is voldaan aan het vonnis van de arrondissem.-regtbank, in deze zaak op den 9den Februarij l.l., op den eisch van de Drentsche Kanaal-maatschappij, gewezen, waarbij zij eischeresse in haar bezit is gehandhaafd. 't Is echter te bejammeren, dat de ten vorigen jare over dat water gelegde fraaije draaibrug nu grootendeels doelloos is gewor-

[illegible] waartoe en Meppel en Ruinerwold zulke aanzienlijke geldelijke offers hebben gebragt.

— Bij gelegenheid van de onlangs plaats gehad hebbende loting voor de nationale militie, hebben zich te Meppel en enige omliggende gemeenten personen vervoegd bij de ouders der zonen aan bedoelde loting deelnemende, voorgevende, dat zij zouden zorgen, dat hunne zonen een vrijlot bij bedoelde loting zouden trekken, mits hun daarvoor eene belooning van *f* 25 werd uitbetaald. Menig ouder was ligtgeloovig en eenvoudig genoeg om geloof aan de gedane propositie te schenken. Zij hebben echter later moeten bevinden, dat zij schandelijk misleid waren. De zaak wordt geregtelijk vervolgd; met belangstelling ziet men den verderen afloop daarvan te gemoet.

GRONINGEN, 9 April.

De heer generaal Geij van Pettius van Utrecht is alhier Dingsdag avond gearriveerd, ten einde de werken in de linie van Helpman uit te besteden. Na die uitbesteding heeft z. ed. gestr. die werken geïnspecteerd, en is heden morgen weder naar Utrecht vertrokken.

— Op den stal van J. H. Dethmers, te *Westerlee*, is wederom eene koe afgemaakt, welke bij lijkopening bleek aan de longziekte te hebben geleden.

— Naar in der tijd in deze courant is berigt, hadden zich te *Winschoten* eenige vreemde Israëlieten in het laatst van 1855 afgescheiden van de te dier plaatse gevestigde ringsynagoge. Zij hadden bij deurwaarders-exploit aan het kerkbestuur der Israël. gemeente beteekend, dat zij met den 1sten Januarij 1856 ophielden leden te zijn van de Israëlietische kerkgemeente en synagoge te Winschoten en met dien dag [illegible] wilden worden geen deelgenootschap meer te hebben aan die gemeente en synagoge. Desniettegenstaande werd een hunner in het vorige jaar gedagvaard voor het kantongeregt te Winschoten tot betaling van een halfjaar kerkelijke contributie, verschenen ultimo Junij 1856.

Eergisteren, den 7den dezer, heeft de kantonregter in dit geschil uitspraak gedaan, en de gedaagde veroordeeld tot betaling van de van hem gevorderde kerkelijke contributie, en zulks op grond van art. 4 van het algemeen reglement voor de Israëlietische synagoge-ringen binnen het koningrijk der Nederlanden, [illegible] in weerwil van zijne afscheiding, [illegible] zijn Israëliet en te behooren tot [illegible] kerkgenootschap noch ook te Winschoten tot [illegible].

— De loffelijke maatregel van den minister van de Hervormde eeredienst, om in die gemeenten, bij welke het predikants-tractement geen *f* 800 bedraagt, dat inkomen tot vermeld bedrag duurzaam op te voeren, en wel door bij de verhooging van het bestaande tractement uit de kerkelijke fondsen een altoos tantum te voegen, heeft in de gecombineerde gemeente van *Grootegast* en *Doezum* welverdienden bijval gevonden.

In eene vergadering van kerkvoogden en notabelen is besloten, de helft der daartoe benoodigde som — *f* 90 — bij te dragen. Moge zulks in andere gemeenten, waar het predikants-tractement mede geen *f* 800 bedraagt, navolging vinden, en men zich de thans voorkomende gunstige gelegenheid ten nutte maken, om op weinig bezwarende voorwaarden, de hoogst armzalige bezoldiging van menig bedienaar der godsdienst te verbeteren.

— De groot-hertoglijke regering van het hertogdom Oldenburg, onderrigt zijnde dat de besmettelijke longziekte onder de runderen, bij voortduring op eene schrikbarende wijze in de provincie Friesland heerscht, heeft zich verpligt gevonden, den invoer van uit die provincie herkomstig hoornvee in het gemelde hertogdom te verbieden. Dien ten gevolge zal het hoornvee, hetwelk bestemd is om van Friesland naar Oldenburg doorgevoerd te worden, aan de grenzen tusschen Hannover en Nederland worden afgewezen, en dus de invoer daarvan in Hannover worden belet.

— Volgens eene mededeeling van Zr. Ms. minister-resident te Koppenhage, worden, ten gevolge eener publicatie van het Deensche departement van financiën, d.d. 15den Jan. j.l., voortaan in de havens van de Eider en van het Eider-kanaal geene vuurgelden meer geheven voor den vuurtoren te Lyst, op het eiland Sylt, van Nederl. schepen, die, van het Zuiden komende, de Eider binnenloopen. De Deensche regering heeft last gegeven, dat de vuurgelden, welke sedert den 1sten Julij 1856, in genoemde havens, voor Nederlandsche van het Zuiden komende schepen zijn betaald, terug zullen worden gegeven. De regthebbende schippers kunnen zich voor deze terugbetaling, wat de haven van Tönning betreft, wenden tot het Nederl. vice-consulaat aldaar, en tot Zr. Ms. consul te Rendsburg, voor zooveel aangaat de overige havens van de Eider en van het Eiderkanaal. Eene omstandige lijst dezer gelden zal later worden bekend gemaakt.

De hulpvaardigheid der Nederlanders ook jegens vreemden is weer heerlijk gebleken uit een voorval, dat thans in de Fransche dagbladen wordt medegedeeld. De Nederlandsche overheden namelijk te Kupang, in Oost-Indië, hebben de geredde bemanning van een Fransch stoomjagt (die 50 dagen op eene zandbank en 28 dagen op eene moeijelijke vaart, waarbij zij geweldig door honger gekweld werden, doorbragten) zóó liefderijk opgenomen, verzorgd en door het bijbrengen van allerlei verkwikkingen gesterkt, dat reeds 14 dagen na hunne aankomst in genoemde plaats, 28 hunner de reis met de paketboot konden voortzetten en weldra te Batavia aankwamen. De luitenant ter zee *Lasaissère* heeft uitvoerig rapport uitgebragt over al 't gebeurde, zoodat deze edele handeling, die zoo zeer verdient gekend en gewaardeerd te worden, onzen nationalen roem zal verhoogen bij een volk, dat als zeer gevoelig voor elk bewijs van reine menschenmin mag worden beschouwd.

De invoering der hop-cultuur in de heiden in België is thans als gelukt te beschouwen. De landbouwkundigen, die dezer dagen de aanplantingen van den advokaat Mertens bezigtigden, hebben zich verwonderd over de kracht en den groei der spruiten, den omvang en de dikte der wortels, en eene zekere hoeveelheid plantjes medegenomen om nieuwe proeven te bewerkstelligen. De verkregene uitkomsten hebben ook de aandacht van het Nederlandsch gouvernement getrokken, en de Nederlandsche gezant te Brussel heeft bij deze gelegenheid van wege zijnen Vorst een zeer vleijenden brief aan den heer Mertens doen toekomen.

Deze heer houdt zich sedert twaalf jaren onledig met de ontginning der heidevelden ten noorden van Antwerpen. Honderde bunders heide zijn door hem herschapen in schoone denneboschen, [illegible] heeft hij thans van de hopteelt zulke schitterende uitkomsten verkregen, dat hij gemeend heeft, in het algemeen belang zijne ondervinding in deze en de door hem gevolgde wijze van cultuur bekend te moeten maken. Met de meeste vrijgevigheid biedt hij tevens elk, die deze cultuur wil invoeren of beproeven, de noodige jonge plantjes kosteloos aan.

AANBESTEDINGEN.

Groningen, 8 April. Heden morgen had ten huize van den logementhouder J. G. Woldring de aanbesteding plaats van *het herstellen der metselwerken der linie van Helpen bij Groningen*. Dit werk werd ingezet op 20 pCt. beneden het tarief met verhooging van 5 pCt. Hiervan werd aannemer H. van Haren, alhier, voor 16 pCt. boven het tarief.

Groningen, 9 April. Heden morgen bad in het raadhuis de herbesteding plaats van het bouwen van een walmuur en van een pijler enz. aan en in Noorderhaven bij de Kijk-in-'t Jatstraat, ingeschreven voor *f* 17,399 en *f* 16,867, het laatste van H. B. Harkema.

Den 16den April a.s., des morgens te elf uur, zal de inspecteur in de eerste inspectie van fortificatiën, of, bij zijne afwezigheid, de kapitein-ingenieur te *Delfzijl*, onder nadere goedkeuring van den minister van oorlog, in het logement *de Beurs*, bij K. Hazenhoek aldaar, in het openbaar aanbesteden: *het éénjarig onderhoud der werken onder het beheer der genie te Delfzijl*, waarvan inlichtingen kunnen worden verkregen bij den kapitein-ingenieur te *Delfzijl* terwijl het bestek bij gemelden logementhouder ter lezing ligt.

KERKNIEUWS.

Uithuizen, 2 April. Tot predikant bij de Doopsgezinde gemeente alhier is uit het vroeger gemaakte drietal, met algemeene stemmen beroepen ds. L. van Cleeff, pred. te Warns en Stavoren.

— Ds. Holstein, te 's Graveland, heeft voor het beroep naar de Herv. gemeente te Woerden bedankt.

(*Ingezonden.*)

Met bevreemding lazen wij in de Courant van den 1sten April j.l., het berigt betreffende een brief van den sterrekundige Littrow, in buitenlandsche dagbladen geplaatst, over de komeet van 1556, wier verschijning in dit jaar zonder eenigen den minsten grond voorspeld wordt. Volgens de meening van den heer Littrow kan deze verschijning ongeveer tusschen 1857 en 1860 gesteld worden, ofschoon zij nog niet eens als zeker beschouwd kan worden.

Wij zeggen: »met bevreemding."

De sterrekundige aan het Leidsche observatorium toch, de heer Kaiser, heeft reeds in Februarij j.l., in een onzer Nederlandsche tijdschriften, als slotsom van veelvuldige onderzoekingen en nieuwe berekeningen, bekend gemaakt: »de komeet, die *men* verwacht, wordt niet meer door *ons* verwacht."

Het deed ons leed dit berigt te lezen en dat van den heer Kaiser, dat toch veel meer beteekent, en door ieder, die een weinig op de hoogte der wetenschap is, zelfs eenigzins kan beoordeeld worden, geheel vergeten te zien (*).

Moet men er niet het gevolg uit trekken, dat men in ons land zeer weinig met de litteratuur der natuurwetenschappen bekend is? — Of zou men misschien geen vertrouwen durven stellen in het gezag van den hoogleeraar Kaiser?

De man, die door den grooten A. von Humboldt genoemd wordt »de beroemde sterrekundige van 't Leidsche observatorium," verdient, onzes inziens, dat vertrouwen wel.

Of zou het zijn, omdat dit gevoelen van den heer Kaiser niet door alle sterrekundigen gedeeld wordt?

De man, die eenmaal alleen stond als tegenstander van de sedert lang gevallene theorie van Arago, betreffende de vallende sterren, kan nu ook wel gelijk hebben.

Of is Nederland nog zoo weinig gewoon groote sterrekundigen te bezitten?

Zeker! dit zal het zijn! Daarom neemt Nederland, éénmaal groot door zijne zeevaart, thans er nog grootendeels door bestaande, zoo weinig nota van hunne onderzoekingen, toch zoo nuttig, zoo onontbeerlijk voor de zeevaartkunde, ja! wijst zelfs hunne diensten wel eens van de hand. Daarom ook behoort eene sterrewacht, Nederland waardig, nog altijd tot de vrome wenschen.

De geschiedenis, onpartijdig en onverbiddelijk in haar oordeel, zal eenmaal over den heer Kaiser tot roem van Nederland spreken, en tot schande zijner tijdgenooten zeggen:

»Dat was hun dank! Zij zagen het aan, dat bij zijne gezondheid krenkte, op het akelige Leidsche observatorium, lieten hem droomen van eene sterrewacht, maar gaven hem die niet. En toch was zijn arbeid groot, al waren zijne hulpmiddelen gering."

Winschoten, April 1857.

J. A. en C. A. H.

(*) De inzenders van dit artikel, die gevoelden, dat zij hier eenigermate ook ons beschuldigen van niet hem de eere te hebben gegeven, wien die toekomt, zeggen daarom in eene bijgaande missive, dat dit geenszins in hunne bedoeling lag. Maar ook den schijn van zulk eene miskenning der verdiensten van den Leidschen hoogleeraar wenschen wij van ons te werpen. Aan die inzenders zij daarom herinnerd, dat wij in de Courant van den 26sten Oct. 1856 een uittreksel hebben gegeven van het artikel, 't welk destijds door den hoogleeraar Kaiser in het *Album der Natuur* was geplaatst omtrent de »groote komeet, wier verschijning men thans verwacht", en dat ook in het no. van den 12den December 1856 door ons is medegedeeld, dat »thans na naauwkeurige berekening door prof. Kaiser is uitgemaakt.... dat het vermoeden, als zou die komeet in een der eerstvolgende jaren weer verschijnen, geheel ongegrond is."

Toen de hoogleeraar later in het Januarij-nommer van het *Album der Natuur* (en niet in dat van Februarij) de gronden voor dit gevoelen uitvoerig opgaf, hebben wij het overbodig gerekend, om nogmaals de slotsom daarvan mede te deelen en alzoo in eene herhaling van 't vroeger gezegde te treden.

De geachte inzenders van bovenstaand artikel schijnen dus vroeger onze Courant niet met aandacht te hebben gelezen.

Redactie.

Mijnheer de Redacteur!

Onlangs lazen wij in de *Gron. Cour.* van een *belangrijk vonnis*, in zake der benoeming van een koster te Adorp, uitgesproken door de arrondissements-regtbank te Appingedam. Niet geheel onbekend met die historie, waren wij benieuwd welke uitwerking dat *belangrijk vonnis* zou hebben. Naar luid hiervan kunnen de kerkvoogden van Adorp niet pleiten, omdat, enz. Het blijkt echter dat zij toch appèl hebben doen aanteekenen. Wij verwachten alzoo, dat het hof te Groningen de zaak zal behandelen zonder procureurs, advocaten en pleidooijen. De zaak intusschen blijft nog *in statu quo*. Om slechts iets te noemen: de onderwijzer, die volgens meening der burgerlijke autoriteit wettig tot koster is benoemd, leeft daar, *in partibus infidelium*, sedert bijna anderhalf jaar afgescheiden van zijne vrouw en kinderen, en wacht met Jobsgeduld op eene eindbeslissing. De weg regtens is echter niet altijd kort, dat weet trouwens elk burger in Nederland; maar niet allen kunnen weten, hoe partij die in verzet is gekomen, zich na de insinuatie van dat belangrijk vonnis heeft gedragen. Bij de kosterij van Adorp behooren landerijen; sedert de vacature tot heden, werden die door kerkvoogden verhuurd en de opbrengst door dat collegie naar behooren geadministreerd. Dingsdag j.l. heeft de verhuring plaats gehad, maar, zooals wij wel meenen te weten, niet namens kerkvoogden, maar van wege den persoon die door twee kerkvoogden van Adorp tot koster is aangesteld geworden. Omdat die persoon de kosterij bewoonde, was hij ook de man die het land kon verhuren, oordeelde men. Kerkvoogden hebben zich alzoo het werk wat gemakkelijker willen maken, of zij zijn van gevoelen, dat bovengemeld vonnis aan den tot nog toe pseudo-koster, die betrekking heeft toegekend, of — maar waartoe meer raadsels?

Met belangstelling zien wij den verderen loop en afloop te gemoet, hopende dat wij nog jong genoeg zijn om dien te kunnen beleven. Wil de *Gron. Courant* zijne kolommen voor ons openstellen, zoo zijn wij bereid hier verslag van te geven.

Gron., 8 April 1857.

X.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

LONDEN, 8 April.

Heden is de oorlogsstoomboot *Transit*, Maandag met 600 man van Portsmouth naar China vertrokken, teruggekeerd, wegens een bekomen lek.

De *Morning Advertiser* verzekert, dat de plaats van lord *Panmure* als minister van oorlog binnen kort zal worden vervuld door sir *Sidney Herbert*.

De *Times* beweert, dat de heer *Dennison* tot ministerieël kandidaat voor de betrekking van speaker in het Lagerhuis zal worden gesteld.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 9 *April*.

Nederland Werk. Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{3}{4}$.
Dito Dito	» 3	»	$76\frac{1}{4}$.
Dito Dito	» 4	»	$95\frac{7}{8}$.
Oostenrijk Metalliek	» 5	»	$75\frac{1}{2}$.
Dito 1851 en 1852	» $2\frac{1}{2}$	»	$39\frac{3}{16}$.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	$86\frac{4}{5}$.
Dito Nation. Metall	» 5	»	$77\frac{3}{16}$.
Spanje Onbep. St.	» $1\frac{1}{4}$	»	$24\frac{3}{4}$.
Dito Binnenl	» 3	»	$38\frac{1}{4}$.
Portugal	» 3	»	$45\frac{1}{8}$.
Rusland Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	104.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	$102\frac{7}{8}$.
Dito bij *Hope*	» 4	»	$84\frac{1}{4}$.
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	—
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5	»	$94\frac{1}{4}$.
Dito. 6de serie	» 5	»	$96\frac{3}{8}$.

LONDEN, 9 *April*. Consols $93\frac{1}{8}$.

PARIJS, 9 *April*. Fransche 3 pCt. 69.30.

WEENEN, 9 *April*. Metalliek 5 pCt. *f* $83\frac{1}{4}$. Nat. Leening *f* $84\frac{3}{4}$. Wissel op Londen *f* 10.13. Zilver *f* $4\frac{3}{4}$.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 4 April, *van der Veen* Henriëtte, Banjoewangie; *van Wijngaarden* Rembrandt van Rhijn, Tjilatjap; *de Boer* Havana Paket, Havana; — 5 *Wijgers* Amicitia, Surin.; *Duinker* Triton, Saramacca, *Egberts* Ida Gesina, Bremen; — 6 *Gorter* Johanna Maria Christina; Batavia; *Flik* Gebroeders, Calcutta; *Visser* Zaanstroom, Hamburg; *Kook* Anna Elisabeth, Libau; *Pieper* Argo, Föhr.

TEXEL 6 April, *Pluym* Stad Almelo, Dundee.

TRIEST 1 April, *Moe qq.* Catharina en Geertruida, Sunderland.

GENUA 1 April, *Korte* Magrietha, Liverpool.

BAYONNE 28 Maart, *Meijer* Wilhelmina, Sunderland.

BORDEAUX 3 April, *Lovius* Ondine, Amst.

Bij PLYMOUTH 31 Maart, *Rotgans* Otto, v. Rott. n. Singapore.

DEAL 6 April, *de Winter* Staatsraad Comm. v. Ewijck, v. Banjoew. n. Amsterdam.

TORBAY 2 April, *Panjer* Heilina, v. Hamburg n. Requejada.

NORTH SHIELDS 3 April, *Bloem* Emmanuel, Amst.; *Lindeboom* Maria Theresia, Dordrecht; *de Jonge* Diewerdina, Rostock.

HARTLEPOOL 1 April, *Garrels* Comitas en 2 *Roskamp* Iduna, Antwerpen; *van Eijk* Adriana Francisca, Rott.

HAMBURG 5 April, *Hazewinkel* Meika, Smyrna; — 6 *Glim* Hendr. Margar., Brussel.

CUXHAVEN 5 April, *Potjer* Twee Cornelissen, Rio Janeiro.

LANDSCRONA 2 April, *van Reen* Vereeniging, Amst.

TONNINGEN 1 April, *Rasker* Leentje Dost, v. Leeuwarden n. Sleeswijk; — 2 *Kramer* Rensina, v. Amersfoort n. Koppenhage; — 3 *v. d. Werp* Christina Wobbegina, v. Londen n. Koppenh.; *de Vries* Zwaantina Magrietha, v. Amst.; — 4 *Net* Jantina Margrietha en *v. Dijk* Eva Henderika, v. Londen n. Stettin.

ELSENEUR 4 April, *Bekkering* Berendina Huges, v. Londen n. Stettin, m. ijzer.

Vertrokken.

AMSTERDAM 6 April, *Fisscher* Drie Gezusters, Batavia; *Dekker* Komeet, Liverpool; *Mellema* Jacobus Anthonie, Christians.; *Huisman* Itjea, Bremen; — 7 *Crap Hollingman* Gelderland, Liverpool; *de Groot* Concordia, Dantzig; *Mandema* de Jonge Klaas, Hamburg.

TEXEL 5 April, *Stenger* Stad Workum, Londen; — 6 *Schagen van Leeuwen* Cornelia, Batavia; *Ketelaar* Hazard, Palermo; *Schaap* Jan Jacob, Bristol.

HELVOET 5 April, *Lion* St. Jan, Newyork; *Logger* Macao, Cardiff; 6 *Cars Thzn.* Ternate en *Bok* Noord-Brabant, Bat.; *Keus* Bengalen, Manzanilla; *Pinksterboer* Geesina, Liverp.; *Brouwer* Noordster, Riga; *Giezen* Jufvr. Hillegonda, Dantzig.

MAASSLUIS 4 April, *Mooi* Renske, Leith; *Boekhout* St. Willebrordus, North Shields; — 5 *Meeter* Burgemeester van Setten, Datzig; — 6 *Kamminga* Oldambt, Reval.

ZIERIKZEE 4 April, *Koop* Regina, Memel.

MAURITIUS 1 Febr., *Geerling qq.* Dirk Arnold, Amst.; na volbragte reparatie.

TRIEST 1 April, *Bakker* Harberdina, Antwerpen.

LIVORNO 30 Maart, *Hölscher* Vijf Gebroeders, Porto.

OSTENDE 5 April, *Tap* Maria Beerta, Liverpool.

HAMBURG 6 April, *Mooi* Elisabeth, Montevideo.

CUXHAVEN 5 April, *Schuring* Stad Edam, Genua; *Brandts* Stad Haarlem, St. Thomas.

BREMERHAVEN 2 April, *Meijer* Wobbina Catharina, Malmöe; — 3 *Wessels* Concordia, Newyork; — 5 *Kuiper* Anneg. Elsina, Bordeaux.

TONNINGEN 1 April, *Haselhoff* Vrede, Amst.; *Lenger* Elisabeth, Bremen; *Schoemaker* Tweeling, Uckermunde; — 2 *Feddes* Metta Gesina, Rott.; *de Wall* Gezina, Amst.; — 4 *Kroon* Cornelia, Hull.

In lading.

BORDEAUX 4 April, *Kolle* Jeanne Marie, Antw.

LONDEN 3 April, *Heins* Frouwke Denekamp, Koningsb.; *Waterborg* Karsina en *van Dalen* Pieterdina, Petersb.; *Kramer* Annette Cathal., Stettin; *Veldkamp* Anna, Rostock.

Zeilklaar.

MARSEILLE 3 April, *Veen* Alida, Santander.

GIBRALTAR 24 Maart, *den Beems* Kooph. en Zeevaart, Cadix.

LONDEN 4 April, *Hoekstra* Anna, Nijköping; *Bakker* Renna en *Bol* Vr. Martha, Elseneur.

Delfzijl, 4 April. Het schip Orion, kapit. *Roelfzema*, van Rotterdam naar Stettin, is alhier lek binnengebragt; moet lossen.

Groningen, 7 April. Binnengekomen het nieuwgebouwde schoonerschip Harmanna, groot 120 last, kapit. *G. E. Pybes*, v. Pekela, gebouwd op de werf van *B. J. Drent*, te Muntendam; — den 9den de nieuwgebouwde galjoot Arendina Catharina, groot 131 ton, kapit. *L. R. Leeuwes*, v. Wildervank, gebouwd bij *S. J. Leeuwes*, aldaar.

Groningen, 9 April. Vertrokken het nieuwgebouwde schoonerschip Frouwina, kapit. *W. H. Scholten*, met haver en boonen n. Londen en de nieuwgebouwde galjoot Neelina Jettina, kapit. *T. J. Kuipers*, v. Veendam, m. haver n. Harwich.

Harlingen, 6 April. Binnengekomen 2 April, *de Jongh* Zuiderzee Havanna; — 4 *de Boer* Johannes en 5 *Weima* Stad en Lande, Frederikstad; *Zwaal* Gijsbert Jan, Oudsoen; *de Jonge* Houthandel, Osterris.

Vertrokken 1 April, *Schaafsma* Antje, Fernambuck; — 2 *v. Driesten* Bellamy en *de Winter* Margaretha, Londen; *Bakker* Catharina, Ameland; *de Groot* Geertruida, *Brouwer* Elisabeth en *Verstok* Regina Elisabeth, avont.; *de Jong* Gouv. v. Zuilen v. Nijevelt, Riga; *Munneke* de Eendragt, Newc.; — 4 *de Groot* de Drie Gezusters, Oudsoen; — 5 *Christiansen* Minerva en *Hannema* Harlingen, Noorwegen; *de Boer* Boreas, Newcastle.

Oostmahorn, 8 April. Ter reede gearriveerd den 4den, *Bootsman* Stina, v. Hanover n. Makkum; — 5 *v. d. Meulen* Hilleg. Maria, v. Oudsoen n. Dockum; *Frik* Egberdina, *Beninga* Wilhelmina en *Bol* Anna, v. Emden n. Zoltkamp.

Vertrokken den 7den April, *Bolhuis* Gezina Magrieta, v. Gron. n. Londen.

Zeilklaar: *Enninga* Vliedorp, v. Gron. n. Grangemouth.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 7 April, *Muller* Antje, Anclam; *Haselhoff* Vrede, Stolpemunde.

TEXEL 8 April, *Schuth* Jacob Sijnes, Bayonne.

VLIE 5 April, *Poort* Catharina, Stettin; *de Jong* Houthandel, Christiansand.

BROUWERSHAVEN 7 April, *Verheij* Delfshaven, v. Probolingo n. Rotterdam.

LONDEN 6 April, *v. Driesten* Bellamy, Harl.

PORTLAND 5 April, *Hubert* Jufvr. Annette, v. Lynn n. Bordeaux; *de Haan* Sjoumenta, v. Amst. n. Bayonne; *Sikkema* Zeemeeuw, v. Amst. n. Messina.

Bij FALMOUTH 4 April, *de Roever* Jan v. Brakel, v. Banjoewangie n. Amsterdam.

Bij PLYMOUTH 5 April, *Ruige* Stad Leiden, v. Patjitan n. Amst.

Bij WIGHT 5 April, *v. Loenen* Henriëtte, v. Banjoew. n. Amst.; aan boord alles wel.

Bij DUNGENESS 3 April, *Vos* Maria Christ., v. Hamb. n. Buenos-Ayros.

BROADSTAIRS 4 April, *Duiven* Herstelling, v. Amst. n. Livorno.

SHIELDS 4 April, *Scherpbier* Remke, Rott.; *Bolhuis* Roelfina Gesina, Maassl.; *Meeter* Rensina, Amst.

GENUA 30 Maart, *de Lange* Wester-Kwartier, Salonica.

St. Sebastian 1 April, *Staal* Margaretha, Antw.

SANTANDER 1 April, *Hotze* Jantje Wilkens en *Scholtens* Grietje, Antwerpen.

MELBOURNE 24 Jan., *de Wijn* California, Liverp.

Vertrokken.

AMSTERDAM 7 April, *Mulder* Nijverheid, Liverp.; *Jager* Zwaantje Elisabeth, Dantzig; *Pronk* Zwaantje Boer, Altona.

MAASSLUIS 7 April, *Schenk* Ida Cornelia, Oostzee.

LIVERPOOL 4 April, *Baudéts* Maria Elisabeth Margaretha, Melbourne; *Bouwmeester* Loopuit, Rio Janeiro.

ANTWERPEN 5 April, *Schrikkema* Anna Elisabeth, Rio Janeiro.

CETTE 3 April, *Kros* Goede Bedoeling, Petersb.

GENUA 2 April, *v. d. Ley* Albert van Panhuys, Amst.

TARRAGONA 22 Maart, *de Groot* Catharina Geerdina, Liverpool.

Zeilklaar.

NEWCASTLE 4 April, *Mulder* Vriendschap, Seville; *Kamper* Catharina, Koningsb.

232ste STAATSLOTERIJ.

Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Trekking der Tweede Klasse.

2de Lijst. Nos. 11408 en 14993 beide *f* 1500; nos. 5737, 8569 en 16802 ieder *f* 1000; nos. 6378 en 16388 beide *f* 400; nos. 1017, 3106, 9210, 11114 en 17449 ieder *f* 100. — *3de Lijst.* No. 18234 *f* 2000; no. 12805 en 17748 beide *f* 400; no. 2798, 15200 en 15806 ieder *f* 200; no. 132, 4841, 8187 en 11655 ieder *f* 100.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 3den tot en met den 9den April 1857 zijn te *Groningen* geboren 12 zoons en 8 dochters; gehuwd 5 paren; overleden 4 ouden en 3 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

AMSTERDAM, 8 *April*. Tarwe in een doen: 127, 129 ℔ j. b. Pools. *f* 360, *f* 375; 128 ℔ b. dito *f* 400; 126 ℔ o. Nassaud. *f* 350. — Rogge zonder verandering: 125, 126 ℔ n. Pruis. *f* 222, *f* 225; 121 ℔ n. Marksche *f* 210; 120 ℔ n. Munst. *f* 208; 121 ℔ n. Geld. *f* 212; 116 ℔ Petersb. *f* 208; 120 ℔ Arch. *f* 229 bij partij. — Gerst tot lagere prijzen verkocht, doch wel te plaatsen: 98 ℔ Old. Winter *f* 164.

Koolzaad op het voorjaar ½ p. vl. hooger: Oostvr. 68 p. vl.; op 9 vat in Sept., Oct. en Nov. 76 p. vl. — Lijnzaad slap: 109 ℔ Bombay *f* 405. — Raapolie dadelijk onveranderd, op levering, vooral op het najaar, merkelijk williger: op 6/w. *f* 52,50; vlieg. *f* 51; Mei *f* 49,50 a *f* 49,75 a *f* 49,50; Sept. *f* 44,75 a *f* 45; Oct. en Nov. *f* 44,50 a a *f* 44,75; Dec. *f* 44,50. — Lijnolie dadelijk in een doen, op levering hooger betaald: op 6/w. *f* 41,25; vlieg. *f* 40 a *f* 40,25; Mei *f* 39,50 a *f* 39,75; Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 40,25 a *f* 40,75. — Hennepolie op 6/w. *f* 49,75; vlieg. *f* 48,50.

ROTTERDAM, 7 *April*. Tarwe: 156 ℔ Bovenl. *f* 318. — Rogge: 145 ℔ Windau *f* 250; 143 ℔ Petersb. *f* 230.

LONDEN, 6 *April*. Van de heden ter markt gebragte inl. Tarwe werden de drooge partijen nagenoeg tot de prijzen van l.l. Maandag afgezet, doch het meerendeel wak zijnde, konde zelfs niet tot 2 sh. verlaging koopers vinden. In vreemde ging zeer weinig om en gaarne zoude men met 1 sh. minder geld genoegen hebben genomen, indien zich nemers hadden vertoond. Vreemde Gerst was 1 a 2 sh. lager. Boonen en Erwten bedongen de notering van verleden Maandag. Haver 1 a 2 sh. lager verkrijgbaar.

Van den 8sten. Granen flaauw.

VEEMARKTEN.

LONDEN, 6 *April*. De aanvoeren van hoornvee en schapen van het vasteland gedurende de afgeloopene week bestonden uit 456 runderen, 155 kalveren, 652 schapen en 65 varkens. De regering heeft tijdige maatregelen van voorzorg genomen om den invoer van ziek vee te voorkomen, door voor het tegenwoordige den invoer te verbieden uit die landen, waar men weet dat de veeziekte heerscht. De handel was heden slap voor alle artikelen, en de prijzen neigden over het algemeen tot verlaging. Ter markt waren: 3828 runderen, 130 kalveren, 1774 schapen en 210 varkens.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 8 *April*.

Nederl. Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{5}{8}$; Dito Dito 3 pCt. $76\frac{1}{8}$; Dito Dito 4 pCt. $95\frac{15}{16}$. — België, bij *Rothschild*, $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{3}{4}$. — Spanje, Onbep. Stukken $1\frac{1}{4}$ pCt. $24\frac{3}{4}$;

Dito Binnenl. 6/m. 3 pCt. 38$\frac{1}{16}$; Dito Buitenl. £ 85, 3 PCt. 41$\frac{3}{4}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 45$\frac{1}{8}$; Dito 1856 3 pCt. 44$\frac{3}{16}$. — RUSLAND, bij *Hope en Co.* 1798 en 1816 5 pCt. 104$\frac{1}{4}$; Dito bij *Stieglitz*, 1855 2de serie, 5 pCt. 96$\frac{3}{8}$. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 75$\frac{1}{8}$; Dito Dito 2$\frac{1}{2}$ pCt. 39$\frac{1}{4}$; Dito rente Amsterdam, 1854, 5 pCt. 86$\frac{1}{4}$; Dito Nationale Metalliek 5 pCt. 77$\frac{1}{2}$. — MEXICO, Onbep. Stukken 3 pCt. 22$\frac{1}{4}$.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van een welgeschapen ZOON E. F. M. ZANINO, Echtgenoot van

V. J. M. BECKEL.

GRONINGEN, 9 April 1857.
Eenige kennisgeving.

*** Heden morgen omstreeks 4 uur overleed, zacht en kalm, tot droefheid van mij en mijne drie Kinderen, mijn geliefde Echtgenoot HARM W. JAGER, in den ouderdom van 56 jaren en ruim vijf maanden.

HOOGEZAND, 5 April 1857.

J. J. GARNAAT,
Wedw. H. W. JAGER.

*** Heden trof mij de gevoeligste slag mijns levens, naardien het den Alwijzen Bestuurder onzer lotgevallen behaagde, na eene langdurige ziekte van mijne zijde weg te nemen, mijne geliefde Echtgenoot W. J. KRANENBORG, in den jeugdigen ouderdom van bijna 36 jaren, mij nalatende drie Kinderen, waarvan één uit haar vorig huwelijk, doch allen te jong om 't geleden verlies te beseffen.

Ruim 4 jaren mogten wij door een gelukkig huwelijk vereenigd zijn, en nu staar ik reeds op het stoffelijk overschot van haar, die mij zoo vroeg is heengegaan.

ANNERVEENSCH KANAAL, 7 April 1857.

L. M. SCHUKKING, JR.,
Houtkooper.

Eenige kennisgeving.

*** Heden morgen te vijf uur overleed, in den ouderdom van ruim vijfenzeventig jaren, mijne geliefde Moeder JANTIEN PELINCK, Wedw. van ROELOF TAMMINK. Terwijl ik treurend staar op het dierbaar overschot, geef ik langs dezen weg kennis aan Familie, Vrienden en Bekenden.

ZUIDLAREN, 8 April 1857.

H. TAMMINK.

DE BLIJDE PAASCHMORGEN.

Een **Feestgeschenk** voor de Jeugd, door

H. DRIESMAN, Evangelist te *Leeuwarden*.

3de Druk. Prijs 30 Cents.

Bij het voorgaande Paaschfeest mogt dit Werkje een ruim debiet ten deel vallen, dat binnen korten tijd eene **derde druk** noodzakelijk maakte.

Hetzelve wordt thans uitgegeven bij **A. W. G. VAN OTTERLOO**, te *Leeuwarden*, en is door hem mede verkrijgbaar gesteld bij den Boekverkooper **F. WILKENS**, te *Groningen*.

*** Door de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, wordt met het beste succes gedebiteerd:

Aan den Haard,

Geschiedenissen uit het dagelijksche leven,

FRANZ HOFFMANN

NAVERTELD

DOOR

J. J. A. GOEVERNEUR.

PRIJS *f* 1,50.

DE WET

BETREFFENDE

MINDERJARIGHEID EN VOOGDIJ

opgehelderd door **Practische Aanmerkingen:** een Handboekje voor Voogden en Toeziende Voogden.

PRIJS *f* 0,50.

Aan de Inteekenaren is verzonden:

No. 9 van den **Jaargang voor 1857** van

De Huisvriend,

Gemengde Lectuur voor Burgers in Stad en Land,

VERZAMELD DOOR

J. J. A. GOEVERNEUR.

Inhoud: *Uit alle Landen en Talen:* V. Mumuh, een verhaal uit het Russische volksleven; naar 't Russisch van IWAN TURGHENJEFF. — Een oud sprookje van Koning SALOMO. — Klein huisraad: IV. Dagelijksch brood. — De kastelein in 't Blaauwe Paard. — De hongersnood en de pest in Egypte in de 13de eeuw na Christus, door een ooggetuige beschreven. — Snippers.

Jaarlijks verschijnen 26 Vellen roijaal octavo, tegen den prijs van *f* 3 — 00.

No. 7 van den **Jaargang voor 1857** van het

GODSDIENSTIG HUISBLAD,

Stichtelijke Lectuur voor Verstand en Hart,

ONDER HOOFDREDACTIE VAN

Dr. E. J. DIEST LORGION

EN MEDEWERKING VAN EEN AANTAL MET ROEM BEKENDE VADERLANDSCHE GELEERDEN.

Inhoud: *Bijbelverklaring.* Jezus' dood, zijne overwinning; door J. H. SONSTRAL. — *Kerkel. Geschiedenis.* WILLIAM WILBERFORCE. — *Mengelingen.* De armenkolonie van den predikant WERNER, te Reutlingen in Wurtemburg; door VAN HERWERDEN. — GEORGE WHITEFIELD als prediker. — De kruisweg; door L. LAMMERS, JR. — Gulden woorden uit het gulden boekske.

Jaarlijks verschijnen 26 Nommers in roijaal octavo, tegen den prijs van *f* 4 — 00.

*** De **VOOGDEN** van het ***ROODE*** of ***BURGER WEESHUIS*** herinneren, dat, ingevolge Publicatie van BURGEMEESTEREN, in dato den 15den Julij 1816, alle MANNELIJKE LEDEN van het HERVORMD KERKGENOOTSCHAP, wier Vaders het **REGT** op dit GESTICHT hebben, en verkiezen, dat REGT voor hunne, uit eenen in te ganen Echt geboren wordende KINDEREN te behouden, verpligt zijn, om, vóór het voltrekken van het Huwelijk, eene **RECOGNITIE** van **VIJFTIEN GULDEN** aan den BOEKHOUDER van het GESTICHT te voldoen; alsmede dat die MANNELIJKE LEDEN van het HERVORMD KERKGENOOTSCHAP, wier Vaders geen Regt op dit Gesticht hebben, en voor de Kinren, welke hun geboren zullen worden, dit REGT begeeren te winnen, verpligt zullen zijn, zich hierover per REKEST bij BURGEMEESTER en WETHOUDEREN te adresseren, ten einde hun hetzelve worde verleend, onder voldoening van **ZESTIG GULDEN** voor diegenen, welke in deze Stad of derzelver Tafel geboren zijn; **VIJFENZEVENTIG GULDEN** voor hen, die buiten deze Stad en derzelver Tafel, doch in deze Provincie, en **HONDERD GULDEN** voor de zoodanigen, die elders buiten deze Provincie geboren zijn, zich hier ter Stede met de woning nederzetten, mits het verkregen regt door inwoning onderhoudende.

De overtuiging van het groote belang van dit **REGT** maakt het de ondergeteekenden ten pligt, ieder belanghebbende voor verzuim in dezen te waarschuwen.

Namens de Voogden van het Roode of Burger Weeshuis:
J. OOMKENS, J.ZOON,
Boekhoudend Voogd.

AANBESTEDING.

De ondergeteekende is voornemens, bij gesloten briefjes, in te leveren vóór den 18den April 1857, **aan te besteden:**

Het BOUWEN van eene KAPITALE BOERENPLAATS en de LEVERANTIE der MATERIALEN.

Teekening, Bestek en Voorwaarden liggen ter lezing in het GEMEENTEHUIS te *Midwolda*, in het Oldambt, alwaar Aanwijs zal geven de Timmerman T. TONKES.

Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA v. FARMSUM.

Het BESTUUR van het Waterschap **KOLHAMSTER WESTERPOLDER** gedenkt, op DONDERDAG den 23sten April 1857, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. DE WEERD, te *Kolham*, bij inschrijving en opbod uit te besteden:

Het bouwen van een ACHTKANTEN WATERMOLEN, groot in de vlugt 17 El, 56 Duim, met **alle daartoe benoodigde MATERIALEN.**

Het Bestek zal acht dagen bevorens ter lezing liggen ten Huize van Uitbesteding en ten Huize van R. J. KLUNDER, te *Scharmer*, terwijl door het Bestuur aanwijs in loco zal worden gedaan op MAANDAG den 20sten April 1857, des voormiddags van 9 tot 12 uur.

J. R. VAN LENNEP.
H. ALDERSHOFF.
R. E. MULDER.

*** Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DINGSDAG den 14den April 1857, des voormiddags te 11 uur, bij de Midden-Lunet onder de Linie van *Helpman*, publiek ter verkoop worden aangeboden:

4 WERKPAARDEN, 8 BOERENWAGENS met TUIGEN en STALGEREEDSCHAP, 2 PLOEGEN, 2 MOLBORDEN met KETTING, 1 EIDE, eene partij KRUIWAGENS, PLANKEN, JUFFERS, STOELEN, TAFELS, eene partij MEST, ENZ., ENZ.

Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.

*** Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA**, Notaris te *Groningen*, zal, op DONDERDAG den 16den April 1857, des voormiddags te 10 uur en vervolgens, vóór en in de Behuizing door nu wijlen den Heer W. C. VAN MESDAG bewoond geweest, publiek worden verkocht:

Een zeer nette **INBOEDEL**, bestaande uit diverse **MEUBILAIRE GOEDEREN**, als: MAH. SECRETAIRES, CHIFFONIÈRE, PIANO, KABINET, STOELEN met PAARDENHAREN ZITTINGS, TAFELS, EIKENH. KABINET, SCHILDERIJEN, LEDEKANTEN, SPIEGELS, OUD BLAAUW en BONT PORSELEIN, TAFELGOED, KOPER, TIN, BLIK- en AARDEWERK, BEDDEGOED, VLOERKLEEDEN, ENZ. ENZ.

Te bezien daags vóór den Verkoopdag, van 10—12 en 2—5 uur, tegen betaling van 10 Cent, ten **voordeele der Algemeene Armen.**

Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.

*** Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA**, Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG den 20sten April 1857, des voormiddags te 10 uur, vóór en in de Behuizing, aan de Vischmarkt te *Groningen*, bewoond geweest door nu wijlen den Heer WIJCHGEL VAN SCHILDWOLDE, publiek worden verkocht:

Diverse **HUISMEUBELEN**, bestaande in MAH. TAFELS, STOELEN, CANAPÉ, SECRETAIRE, BUFFET, LINNEN en andere KASTEN, COMMODES, EIKENH. KABINET, fraaije ANTIEKE KASTEN, LEDEKANTEN, BEDDEGOED, **PENDULE** met **Speelwerk**, SPIEGELS, KAGCHELS, VLOERKLEEDEN, **extra fraaije en groote blaauw PORSELEINEN POTTEN, een uitmuntend DITO STEL;** — voorts eene KOETS, eenig STALGEREEDSCHAP en hetgeen meer zal worden gepresenteerd.

Te bezien op Zaturdag vóór den Verkoopdag van 10—12 en 2—5 uur, tegen betaling van 10 Cent, **ten voordeele der algemeene Armen.**

Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.

*** Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA**, Notaris te *Groningen*, zal, op DONDERDAG den 30sten April 1857, des voormiddags te 10 uur, vóór en in de Behuizing, staande in de Brugstraat te *Groningen*, door den Koopman H. REILINGH bewoond, publiek worden verkocht:

Een complete **KRUIDENIERSWINKEL**, bestaande uit: eene zoo goed als nieuwe WINKELKAST, TOONBANK, WINKELDOOZEN, TROMMEN, BUSSEN, KOPEREN SCHALEN, BALANSEN en GEWIGTEN, KOFFIJBRANDER, TINNEN en BLIKKEN MATEN; — eene partij **VERFSTOFFEN, VAATWERK,** ENZ., ENZ.

Te bezien daags vóór den Verkoopdag van 2—5 uur.

De **WINKELKAST** is inmiddels **uit de hand te koop.**

Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.

BOELDAG.

De Deurwaarder **JUURSEMA** gedenkt, ten verzoeke van de Wedw. en Erven HESDER PEBES VAN DER MOLEN, te *Lettelbert*, aan hunne Boerenplaats aldaar, op DONDERDAG en VRIJDAG, den 16den en 17den April 1857, telkens des morgens te 10 uur, op gewone Boelgoeds-Conditiën, te verkoopen:

32 stuks best HORENVEE, 6 PAARDEN, 10 SCHAPEN, 1 MOT met BIGGEN, 3 WAGENS, 1 CHAIS, PLOEGEN, EIDEN, KAREN, eene partij HOOI en STROO, voorts **HUISMEUBELEN** en **MELKGEREEDSCHAPPEN**, als: KABINET, KLOK, STOELEN, TAFELS, KERN, TIJNEN, MOLLEN en hetgeen meer zal worden gepresenteerd.

Tevens zal op den eersten dag worden VERHUURD, voor één Saizoen, om te Weiden, min of meer **25** Bunders **LAND**, gelegen te *Lettelbert*.

H. M. JUURSEMA.

BOELDAG.

Op ZATURDAG den 18den April 1857, des middags te 12 uur, gedenkt H. R. HOLMERSMA, Landbouwer onder *Tolbert*, op Boelgoeds-Conditiën te verkoopen:

20 Stuks HORENVEE, 3 PAARDEN, 60 Drentsche SCHAPEN, WAGENS, PLOEGEN, EIDEN en **HUISMEUBELEN**, ENZ.

H. M. JUURSEMA.

BOELDAG.

Op WOENSDAG den 22sten April 1857, des morgens te 10 uur, gedenken de Erven van wijlen K. J. VENEMA en G. WILLEMS, in leven Ehelieden te *Nietap*, ten Sterfhuize aldaar, op Boelgoeds-Conditiën te verkoopen:

15 Stuks HORENVEE, 3 PAARDEN, waaronder 2 Veulmerries, 2 dragtige VARKENS, WAGENS, PLOEGEN, EIDEN, HUISMEUBELEN en MELKGEREEDSCHAPPEN, ENZ.

H. M. JUURSEMA.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke en ten Huize van J. W. SANDERS, te *Ooster-Einde*, Gemeente *Winschoten*, DINGSDAG den 14den April 1857, des namiddags te een uur, publiek op gewone Boelgoeds-Conditiën, te verkoopen:

3 PAARDEN, 14 HORENBEESTEN, 2 BOERENWAGENS, CHAIS, 3 PLOEGEN, 4 EIDEN, WELTERBLOK, BODDE, SLEEP, een RAAPZEIL met TOEBEHOOREN, ENZ. — Voorts **HUISMEUBELEN**, als: SPIEGELS, TAFELS, STOELEN, KOPER-, TIN-, IJZER-, GLAS- en AARDEWERK, BEDDEGOED en hetgeen meer zal worden gepresenteerd.

B. HAITZEMA VIËTOR.

Boeldag,

op VRIJDAG den 17den April 1857, om de veelheid der Perceelen des middags te 12 uur te beginnen, ten Huize van de Wedw. S. P. HUISMAN, op de *Oostergast*, te *Zuidhorn*, van 8 PAARDEN, 20 stuks RUNDVEE, 20 SCHAPEN, KAPWAGEN, CHAIS, WAGENS, PLOEGEN, EGGEN en verdere BOEREN- en MELKGEREEDSCHAPPEN.

Geen **Koekhakken** of **Spelen** om **Geld** zal worden toegelaten.

J. HOMAN.

UIT DE HAND TE HUUR:

Een fraaije **TUIN** met ZOMERHUIS en STOOKPLAATS gelegen aan den Buitensingel tusschen de Heere- en Oosterpoorten. Te bevragen bij den Tuinman

P. H. DE BOER,
aan de Kruidgracht, naast de Manége.

De ondergeteekende, gedurende 10 jaren als **BEDIENDE** bij den Heer J. G. WOLDRING voor de Apoort, werkzaam geweest zijnde, heeft door deze de eer, zijne geachte Stad- en Landgenooten bekend te maken, dat hij heden voor **eigene rekening** eene **AFFAIRE** heeft opgerigt op den *Nieuwen-weg*, lett. P no. 443, en aldaar ruim gesorteerd is in de nieuwst uitgekomene **MODELLEN** van

HOEDEN EN PETTEN,

alsmede **SIGAREN**; zich in een en ander minzaam aanbevelende, belooft hij tevens eene soliede en civiele bediening.

P. J. DE WOLF, C.z.

*** De ondergeteekende, beveelt zich minzaam aan tot het **WASSCHEN** van alle soorten van

GLACÉ-HANDSCHOENEN,

geheel als nieuw, en welke ook in *alle* opzigten volkomen hunne zachtheid behouden. Heeren en Dames Handschoenen à 15 Cts.; Kinder dito à 10 Cts.

A. BIELARS.

Adres bij TH. WITTING, Kleermaker op den Nieuwen-weg, P 427.

ONTVANGEN: EENE GROOTE PARTIJ

Nieuwe Zomerstoffen enz.

J. GEUBELS,
Gelkingestraat, lett. E no. 93.

GRONINGEN, 9 April 1857.

BURGER- en MILITAIRE

Kleermakerij.

J. VERBEEK heeft de eer aan zijne Stad- en Landgenooten te berigten, dat hij door zeer **voordeelige inkoopen** van onderscheidene tot zijn vak behoorende ARTIKELEN in staat is gesteld, de **KLEEDINGSTUKKEN** tot **zeer lage prijzen** te kunnen leveren; waartoe hij zich minzaam aanbeveelt.

BEHANGPAPIER,

Ordinair, Gesatineerd, met Goud, enz., alsmede **RANDEN, GORDIJNPAPIER,** ENZ., in vele **fijne** en **nieuwe soorten,** tot zeer matige prijzen, wederom voorradig in den Boek- en Papierwinkel van

O. P. H. LOFVERS, te *Sappemeer*.

Pakhuisknecht.

Ondergeteekende vraagt een' **PAKHUISKNECHT.**

W. C. TER VEHN,
Brugstraat.

Tegen Mei e.k. of dadelijk wordt in eene ***APOTHEEK*** in de Provincie *Friesland* gevraagd, een **BEDIENDE** en een **LEERLING.**

Adres in persoon of met franko Brieven, onder de letters B S, bij den Boekhandelaar A. SCHAAFSMA, te *Dockum*.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen*,

Maart en April 1857.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
29	761,49	759,70	758,64	3,1	5,1	4,8	0,93	0,78	0,81	O.N.O.	O.t.Z.	O.Z.O.	betrokken.	betrokken.	betrokken.
30	751,83	747,24	745,69	8,6	11,8	7,9	0,93	0,95	0,97	O.t.Z.	„	Z.O.	bewolkt.	wein. bew.	regen.
31	745,20	745,52	746,49	6,2	10,1	8,1	0,97	0,84	0,93	Z.	Z.	„	„	betrokken.	wein. bew.
1	748,39	748,91	749,26	5,8	10,2	7,5	max.	0,94	0,96	O.Z.O.	Z.W.t.Z.	Z.Z.W.	betrokken.	bewolkt.	helder.
2	748,17	748,19	750,19	6,8	11,1	9,0	max.	0,93	0,95	O.t.Z.	Z.O.	Z.	„	betrokken.	„
3	753,53	754,53	755,92	7,4	14,3	11,0	0,94	0,34	0,97	Z.O.	Z.Z.O.	O.Z.O.	bewolkt.	bewolkt.	betrokken.
4	757,63	758,17	759,39	8,2	12,2	7,8	max.	0,86	0,88	Z.O.t.Z.	W.t.N.	N.t.W.	„	„	bewolkt.

Gemidd. over de maand Maart: 758,75 — 4,1 — 0,80 — Regen 56,7 strepen

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.